

Wakita ya tèbikioru ana ndam Hebri ni

Ere ye ti mədəmki ka wakita ya tèbikioru ana ndam Hebri ni

Maslaŋa ya ti àbəki wakita hini ni àdafay slimi gayaŋ ndo. Mis ndahaŋ tèdəm bi Pol, ay àbəki ma akada ga Pol ya àbəki ni ndo. Ku tamal nahkay nəŋgu ni nday ya ti àslərikaboru wakita ana tay ni təsəra nan a (13.18), nan day àsəra Timote bay ya ti tàgrakabu təwi akaba Pol na (13.23).

Wakita hini ànjəki akada wakita ya təslərikaboru ana mis ni do : anjəki ti akada ga zlam ya təcahi ana mis ni. Si gwar ka mandav gani day kwa ti mədi ahàr ana pakama ya tèbəki akada ga wakita ya təslərikaboru ana mis ni (13). Bi təcahi zlam ana mis, mək tèbəki ka wakita ga məslərikaborani ana mis ndahanj.

Təslərikaboru ti ana ndam Hebri ndahanj, ndam Zude ya tègəskabá Yezu a ni. Tawayay tədəfiki ana tay Yezu ti gədakani àtam məslər ge Melefit (1), àtam Məwiz (3 ; 4.1-13), àtam ndam manjalabakabu mis akaba Melefit ni dek (4.14-16 ; 5 ; 6 ; 7). Yezu day àŋgalabakabá leli akaba Melefit a, ay təwi gayaŋ ya àgray ni àtam təwi ga nday ndahaŋ ni simiteni : nday ti ahàr àdəm tâhəŋgri eri kəlavad, ay Yezu ti àgray sak bəlanj, èslia həya (8 ; 9 ; 10). Ka sarta ya ti tèbəki wakita hini ni ti ndam manjalabakabu mis akaba Melefit ni tèbu tislinjì zlam ana Melefit a Zerəzalem, təmbrəŋ ndo (10.11) ; təmbrəŋ ti ka ya

ti ndam Rom tèmbedkaba ahay gədakani ge Melefit a, ke vi 70 ga sarta geli ni.

Gwar ka mandav ga wakita gayan ni maslaŋ ya àbəki ni àvi njəda ana mis, àhi ana tay ku tamal təcakay daliya nəŋgu ni təmbrəŋ məfəki ahar gatay ka Yezu ba. Àzay mazavu ga ndam ge Melefit ya tədəmki ma a Wakita ge Melefit ya ahaslani ni bu ni, àdəm təmbrəŋ məfəki ahàr gatay ke Melefit ndo (11) ; àdəm ge Melefit ya atraf ndam gayan ni àdafaki awayay tay (12.1-12). Ay sak kay a huđ ga wakita gayan ni bu maslaŋ gani àziaba azay slimy ana mis a, àhi ana tay si tīci lala, təgəskabu ma ge Melefit kwa ; do ni ti bi atəŋgət sulum ge Melefit ya awayay agri ana tay ni do (2.1-4 ; 3.7-19 ; 5.11-6.12 ; 10.19-39).

Ahàr àdəm məfəki ahàr ka Yezu, məmbrəŋ zlam ndahanj dék. Adaba Yezu ti àtam zlam ndahanj dék : maslaŋ ya èpia Yezu a ni ti, èpia Melefit a àndava (1.1-4).

Wur ge Melefit ti naŋ gədakani

¹ Ahaslani ti Melefit àhia ma ana ata bəŋ geli a sak kay, təhəŋgri ma gani ana mis ti ndam mahəŋgaray *pakama gayan ni. Təhəŋgri ma ana tay ti àna divi gərgəri kay. ² Ay nihi ka sarta ga mandav ga məlaŋ ti Melefit àhia ma ana leli a, àhəŋgri ana leli ti Wur gayan. Ka ya ti Melefit àgraya zlam a dék ni ti, àgraya ti àna njəda ga Wur gayan ni. Melefit àfiyu naŋ a bay vu, nahkay aməgur zlam dék daya. ³ Melefit ti naŋ gədakani dal-dal, asladay məlaŋ akada ga fat ni : tamal kìpia Wur gayan na ti kìpia masladani ge Melefit na ; ere

ye ti Melefit naŋ àbu àna naŋ ni d̄ek ti Wur ni day naŋ àbu àna naŋ. Pakama ga Wur ya àd̄əm ni d̄ek ti àna njəda dal-dal, akay məlaŋ d̄ek àna njəda gani nani akada ge medikedik ya akay ahay ni. Àslamali divi ana Melefit ga məmbərfəŋa zlam magudarani ge mis a d̄ek. Ara àslamala ti òru ànjəhad a huđ melefit bu kà ahar ga daf ge Melefit Bay ya agur zlam d̄ek ni, a məlaŋ ga gədakani bu.

Wur ge Melefit ti naŋ gədakani àtam məslər ge Melefit

⁴ Melefit àzalay naŋ Wur gayaŋ ni ti, àwayay àd̄əfiki ana leli Wur gayaŋ ni gədakani dal-dal, àtam *məslər ge Melefit ni. Wur ga bay ti naŋ gədakani àtam məslər gayaŋ do waw ?

⁵ Melefit àhi ana Wur gayaŋ nahkay hi :
« Nak ti wur goro, kani ti nawawayay ti mis təsər nu buk.* »

Ma gani nani ti Melefit àhi ana way e kidinj ga *məslər gayaŋ ni bu nahkay way ? Àbi ! Àd̄əm keti :
« Kama kama ti mis atəsər nu bəŋjani, naŋ day wur goro.[†] »

Ma gani nani ti àd̄əmki ka məslər gayaŋ weley ? Àbi ! ⁶ Nahkay day, ka ya ti Melefit àslərbiyu Wur gayaŋ bəlan bəlaŋjani ni a duniya vu nahəma, àd̄əm :

« Məslər goro d̄ek tâbəhadı mirdim, meleher ndiba ndiba ana had.[‡] »

⁷ Àki ka məslər ge Melefit ni ti àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi :

« Məslər ge Melefit ti ndam məgri təwi ;

---

* **1:5** Limis 2.7.   † **1:5** 2 Semiyel 7.14.   ‡ **1:6** Limis 97.7 ;
Mimbiki 32.43.

aslər tay, takoru akada ga aməd ya akəzlay ni,
ahkay do ni akada ga arəd ga aku ni. § »

⁸ Ay àki ka Wur gayan ni ti àbu məbəkiani nahkay
hi :

« Nak ti Melefit ; kìgia Bay ga kañgay-kañgayana.
Nak kəbu manjəhadani e kərsi gayak bu ; kəgur
məlañ ge jiri gani.

⁹ Kawayay magray jiri dal-dal ; magudar zlam ti
kàwayay do simiteni.

Nahkay ti Melefit, Bay Melefit gayak, àhəndakuka
amal a
ga madafakiani àdaba kur e kidin ge mis ndahan
ba,

awayay ti kêmərvu dal-dal.* »

¹⁰ Àbu məbəkiani keti :
« Nak ti Bay gədakani, ka mənjəki ga zlam dək ti
kàgraya had a ;
kàgraya hud melefit àna ahar gayak a daya.

¹¹ Zlam gani nday nani etiji, ay nak ti akələbu ga
kañgay-kañgayani.

Zlam nday nani ti atagədavu akada ga azana
midigweni ni.

¹² Ekelepekaru tay akada ya telepekaru azana ya
àgray təwi va do ni,

adaba etigi midigweni akada ga azana ni.

Ay nak ti akambatvu do ; akələbu ga kañgay-
kañgayani.† »

¹³ Melefit àhi keti :

« Njəħada gwar kà ahar ga daf goro a, a məlañ ga
gədakani ba.

---

§ ^{1:7} Limis 104.4.   * ^{1:9} Limis 45.7-8.   † ^{1:12} Limis 102.26-28.

Ndam ezir gayak ti anabəhad tay kè meleher
gayak
akada ga zlam ga bay ya abəki asak ni, ti kâcəlki ka
tay.[‡] »

Ma gani nani ti Melefit àhi ana way e kidinj ga
məslər gayan ni bu nahkay way ? Àbi ! ¹⁴ Məslər ge
Melefit ti nday dek məsuf ya təgri təwi ana Melefit
ni do waw ? Aslər tay ga məjənaki ndam ya ti àdəm
awayay mahəŋgay tay ni do waw ?

2

*Ere ye ti Yezu àhi ana leli ni ti ahàr àdəm məmbrəŋ
ba*

¹ Nahkay zla nahəma, ahàr àdəm mājalaki ahàr
lala àki ka pakama ya təhi ana leli ni, mājalaki
ahàr mātama ya ahaslani na. Tamal màjalaki ahàr
nahkay do ni ti emijikia ke divi a. ² Məsəra pakama
ge Melefit ya məslər gayan təhəŋgri ana Məwiz ni
ti ma gani àdəs, ma masakani do. * Ku way way
do àgəskabu ma gani ndo, èciiki ma ana Melefit
ndo ni ti Melefit àtrab naŋ ge jiri do waw ? ³ Ay
leli ti təhia pakama mədəsana ana leli a àtama
naħaŋ na. A pakama gani nani bu ni ti məsər
ahəməməm Melefit ahəŋgay leli ni. Nahkay tamal
məgəskabu pakama nani do ni ti Melefit amatraħ
leli dal-dal do waw ? Adaba pakama gani nani
ti àhi ana mis enjenjeni ti Bay geli ; ndam *asak
gayan ticia ma gana, mək təhəŋgri ana leli ti mīci
lala. ⁴ Melefit day àdəfaki ma gani nani ma ge

[‡] **1:13** Limis 110.1.   * **2:2** Ndam Zəde tədəm pakama ge Melefit
ya Məwiz àbəki ni ti məslər ge Melefit təhəŋgri. Ay mədi ahàr ana
pakama gani a Wakita ge Melefit bu do.

jiri ti àna zlam magray ejep gərgəri kay ya àgray ni. *Məsuf Njəlatani day àvi njəda ga magray təwi gərgərani ana mis ndahanj, àvay ti ka mawayay gayan : nani day àðafaki pakama ge Melefit ti ma ge jiri.

Wur ge Melefit ti wur ga məŋ gelı

⁵ Leli mazlapaki ka məlanj məweni ya Melefit amagraya ni, ay Melefit àfəkad ti way ga məgur məlanj gani nani way ? Àfəkad ti məslər gayan aw ? Aha ! Àfəkad ti mis hihirikeni. ⁶ Məsər ti adaba a Wakita ge Melefit bu ka məlanj nahaj tədəm nahkay hi :

« Bay Melefit goro, mis hihirikeni ti naŋ way ti kajalaki ahàr di way ?

Naŋ way ti kəfi ahàr kwa deni way ?

⁷ Kəfiyu naŋ a məlanj ya ti èsli ga məslər gayak do ni ga balani ;

kàgra ti mîgi bay, tâzləbay naŋ, tâhəŋgrioru ahàr a had ;

⁸ kəfiyu naŋ a bay vu ga məgur zlam dek. † »

Melefit àra àfiya naŋ a bay va ga məgur zlam a dek ni ti, ere ye ti naŋ àgur do ni ti àbi. Ay nihi ti naŋ àbu agur zlam dek ti leli məsəraba farj do. ⁹ Ay məsər ti Yezu, naŋ ya ti Melefit àfiyu naŋ a məlanj ya ti èsli ga məslər gayan do ni ga balani ni. Melefit àgra ti mîgi bay, tâzləbay naŋ, tâhəŋgrioru ahàr a had ti azuhva gayan ya ti àcakay daliya, àmət ni. Àmət ti a kəla ge mis vu dek ; Melefit àna sulum gayan àwayay nahkay. ¹⁰ Melefit ti àgraya zlam a dek àna ahar gayan a ; àgriaya zlam na dek ti ana ahàr gayan a. Awayay ahəliyu mis kay a məlanj

---

† 2:8 Limis 8.5-7.

maslađani gayan vu ti tīgi bəza gayan. Bay ya ti àvi divi ana tay ti Melefit māhēŋay tay ni ti Yezu, nahkay àgəski ti Melefit àgray ti Yezu mēndeverinj təwi gayan lala àna daliya gayan ya àcakay ni.

11 Nahkay ti Yezu agray ti mis ni tīgi ndam *njəlatani ge Melefit. Bay ya agray təwi gani ni akaba nday ya agri ana tay ni ti nday dek bəlađani, Bəŋ gatay bəlaŋ. Ègia nahkay ti azalay tay bəza ga məŋani, àsi mimili do simiteni. **12** Àhi ana Melefit : « Anədəfiki kur ana bəza ga mmawa ; anazləbay kur e kidiŋ ge mis macakalavani bu.‡ »

13 Àdəm :

« Nu ti anəfəki ahàr ke Melefit. § »

Àdəm keti :

« Nu hi, leli akaba bəza ge Melefit ya àbu tay ni.* »

14 Bəza ge Melefit ya àbi ana Yezu ni ti nday dek mis hihirikeni ; nahkay ti Yezu day ègia mis hihirikena. Ègi mis hihirikeni ti, ti māmət ; àmət ti ga mazafəŋa njəda kə *Seteni a, adaba mis təmət ti azuhva təwi ge Seteni. **15** Mis təbu tagrafəŋa angwaz kà məmətana, tagray angwaz kəlavad akada ge evidi ya ti agrafəŋa angwaz kà bay gayan a kəlavad ni. Ay Yezu ti àhəlaba tay e evidi gani ba, ti tàgrafəŋa angwaz kà məmətana day-day va ba.

16 Yezu àra ti ga məjənaki *məslər ge Melefit aw ? Aha, àra ti ga məjənaki tay do. Àra ti ga məjənaki bəza huđ ga Abraham. **17** Nahkay ti ahàr àdəm Yezu mîgi bəlađani akaba bəza ga məŋani, mîgi akada gatay ni a zlam bu dek, adaba awayay ti mîgi bay gəđakani ya angalabakabu mis akaba Melefit ni ;

---

‡ **2:12** Limis 22.23.   § **2:13** Izayi 8.17.   * **2:13** Izayi 8.18.

mis tèbu təsi cicihi, agray ere ye ti Melefit awayay ni dek daya. Nahkay ti àcaka daliya a kəla ge mis va, ti Melefit mâmberfəŋa zlam magudarani gatay ni kà tay a ; ègi akada tágudar zlam day-day ndo. ¹⁸Naŋ ti ka ya ti tágri daliya ni ti èjikia ke divi a ndo. Nahkay ti eslikì məjənaki ndam ya ti tèbu təcakay daliya ni, ti tìjikia ke divi a ba.

3

Yezu ti gədakani àtam Məwiz

¹ Bəza ga mmawa, Melefit àzala kəli a dek ge migi ndam gayaŋ njəlatana. Nahkay jalumki ahàr ka Yezu. Naŋ ti Bay ya ti Melefit àsləribiyu ana leli, naŋ zal asak gayaŋ, naŋ bay gədakani ya arŋalabakabu leli akaba Melefit ni. Leli məfəki ahàr, məhi ana mis vay-vay naŋ Bay geli. ² Melefit àra àslərbiya Yezu ga magray təwi gani nana ti, Yezu nakəŋ àgray ere ye ti Melefit awayay ni dek. Àgray ti akada ge Məwiz ya àgray təwi lala e kidiŋ ga ndam ge Melefit bu dek ni. ³ Ndam ge Melefit ya Məwiz àgray təwi e kidiŋ gatay bu ni ti nday akada ahay ge Melefit ; Məwiz day naŋ àkibu. Àləm ahay nani ti Yezu. Nahkay Yezu ti naŋ gədakani àtam Məwiz, adaba ahay ti mis tázləbay koksah ; tazləbay ti bay ya àləm ahay ni sawaŋ. ⁴ Ahay weley weley do dek ti mis àləm ; ahay ya mis àləm do ni ti àbu aw ? Ay Bay ya ti àləm zlam dek ni ti Melefit. ⁵ Məwiz ti bay məgri təwi ana Melefit e kidiŋ ga ndam ge Melefit bu, àgray ere ye ti Melefit awayay ni dek. Təwi gayaŋ ni ti ga magrakia sedi a ka zlam ya ti Melefit amara mədəm na. ⁶ Yezu *Krist day àgray ere ye ti Melefit awayay ni dek. Ay Krist gani ti

nanj Wur ga Bay ahay ni, agur ndam ga huđ ahay ni ñek. Ndam ga huđ ahay gayan ni ti leli. Ay ahàr àdem mefki ahàr lala, membren ba ; ahàr àdem maser ere ye ti àdem amgri ana leli ni ti amagray edediñ. Tamal màgray nahkay do ni ti leli ndam ga huđ ahay gayan do.

Ahàr àdem mefki ahàr ka Yezu lala

⁷ Nahkay zla nahma, ahàr àdem mabumi slimy ana pakama ga *Mesuf Njlatani ya àdem ni. Àdem ti nahkay hi :

« Kani tamal kicma dengu ge Melefit a ti,

⁸ bumi slimy lala.

Ahàr gekli ègi anj-anj akada ga ata ben gekli ni ba :

ahaslani nday ti tegsiki ma ana Melefit ndo ;

ka sarta gani nani ti tehlfnja eyu ke Melefit a huđ gili ba.

⁹ Nahkay Melefit àdem : “Ata ben gekli tehlfua eyu a, tahngalafua ma ;

ku tamal tipia ere ye ti negri ana tay na

¹⁰ vi kru kru fanengu ni tagray nahkay.

Eslini nezumkia beruv ka ndam nday nana ;

nedem : Mis nday nani ti kelava majalay ahàr gatay ni magdavani ;

teser divi goro do simiteni.

¹¹ Nezumkia beruv ka tay a, nahkay ti nambada, nedem : Enipi tay, athuriyu a melanj mepsabana goro ni vu day zla aw !” *

¹² Nahkay ti bumvu slimy, beza ga mmawa ; ku way way do e kiðinj gekli bu àjalay ahàr magdavani ba. Nday ya ti majalay ahàr gatay

---

* **3:11** Limis 95.7-11.

magədavani ni ti tìciiki ma ana Melefit do, təmbrəŋ
divi gayaŋ ; lekələm ti àgravu e kidiŋ gekəli bu
nahkay ba ! Kèsəruma, Melefit ti naŋ Bay ga sifa !
13 « Kani » gani nani ti tədəm kəlavad do waw ?
 Nahkay grum ere ye ti tèhi ana leli « Grum kani »
 ni kəlavad : kəlavad ku way way do e kidiŋ gekəli
 bu məvi njəda ana maslaŋa nahaŋ, do ni ti zlam
 ya ti egi eri ana kəli ni amagosay kəli, aməbiyu
 kəli a zlam magudarani vu mək ahàr gekəli emigi
 ɓaŋ-ɓaŋ. **14** Leli dek ti ndam ge *Krist. Ay ahàr
 àdəm mânjəhad akada ya ka mənjəki ka məfəki
 ahàr gelî ka naŋ ni, məmbrəŋum majalay ahàr gelî
 sulumanî ni ba, do ni ti leli ndam gayaŋ do.

15 Mèsəra àbu məbəkiani ti nahkay hi :
 « Kani tamal kìcəma dəŋgu ge Melefit a ti,
 bumi slimî lala.
 Ahàr gekəli ègi ɓaŋ-ɓaŋ akada ga ata bəŋ gekəli ni
 ba :

ahaslanî nday ti tègəsiki ma ana Melefit ndo.† »

16 Nday ya ti tìcia ma ge Melefit a, ay tègəsiki do ni
 ti ndamam ? Tègəsiki ma do ni ti nday ya ti tàdəbay
 Mewiz, tàhəraya ka had Ezip akaba Mewiz a ni dek
 do waw ? **17** Nday ya ti Melefit àzumki ɓəruv ka tay
 vi kru kru faɗ ni ti ndamam ? Àzumki ɓəruv ti ka
 nday ya ti tágudar zlam, tèmət kwaŋa a huɗ gili bu
 ni do waw ? **18** Melefit àmbaday, àdəm atəhuriyu
 a məlaŋ məpəsabana gayaŋ ni vu day-day do ni
 àdəmki ti ka ndamam ? Àdəmki ti ka nday ya ti
 tègəsiki ma ndo ni do waw ? **19** Nahkay mèsəra
 tìsliki məhuriyani a məlaŋ məpəsabana ni vu ndo
 ni ti adaba tafəki ahàr ke Melefit ndo, təmbrəŋa divi
 gayaŋ na palam.

† 3:15 Limis 95.7-8.

4

¹ Nahkay ti məbumvu slimi lala. Melefit àdəm mislikî məhuriyani a məlañ məpəsabana gayan ni ba kekilenja, ay məbumvu slimi : ahàr àdəm ku way way do e kidin gekəli bu məhuriyu, ti maslañ a gəjəni ba. ² Leli ti təhia *Ma Məweni Sulumana ana leli a ; ana ata bəñ gelî ahaslani day təhia ana tay a, ay ma ya təhi ana tay ni ti ajənaki tay ndo, adaba təgəskabu ndo, təfəki ahàr ke Melefit ndo. ³ Ay ndam ya ti təbu təhuriyu a məlañ məpəsabana ni vu ni ti, leli ndam məfəki ahàr ka Yezu ni. Àki ka ata bəñ gelî ni ti ni Melefit àdəm ahkado : « Nəzumkia 6əruv ka tay a, nahkay ti nəmbada, nədəm : “Enipi tay, atəhuriyu a məlañ məpəsabana goro ni vu day zla aw !” * »

Ay məsəra məlañ məpəsabana ti àbu, adaba kwa ka sarta ya Melefit àgraya duniya ni ti èndeveriña təwi gayan a dek. ⁴ A məlañ naħañ a Wakita ge Melefit ni bu tədəmkia ma ka vad ya adəskəla na, tədəm nahkay hi : « Melefit àra èndeveriña təwi gayan a dek ni ti a vad adəskəla gani àpəsaba.[†] » ⁵ Məsəra àbu məbəkiani ka məlañ naħañ keti, Mel-efit àdəm nahkay hi : « Enipia tay a, atəhuriyu a məlañ məpəsabana goro ni vu day zla aw ![‡] » ⁶ Nahkay nday ya ti Melefit àhi Ma Məweni Sulumani gani ana tay enji ni ti təhuriyu a məlañ məpəsabana gayan ni vu ndo, adaba təgəskabu ma gani ndo. Ègia nahkay ti məsəra mis ndahañ tislikî məhuriyani tata. ⁷ Nahkay ti Melefit àdaba vad naħañ a, vad gani ti kani. Məsəra nahkay ti adaba sarta naħañ àbu ti Devit àdəm nahkay hi :

---

* **4:3** Limis 95.11.   † **4:4** Mənjəkiani 2.2.   ‡ **4:5** Limis 95.11.

« Kani tamal kicuma dəŋgu ge Melefit a ti,
bumi slim i lala ;
ahàr gekuli ègi baŋ-baŋ ba. § »

⁸ Tamal məlaŋ ya ti ata bəŋ gel i təhuriyu akaba Zezəwi ni məlaŋ məpəsabana ededijena ti, akal Melefit àdəmki ma ka vad naħaŋ keti do.
⁹ Nahkay ti məlaŋ məpəsabana naħaŋ àbu ; məlaŋ gani nani ti akada ga vad *məpəsabana ni ; məlaŋ məpəsabana gani nani ti ga ndam ge Melefit.
¹⁰ Maslaŋa ya ahuriyu a məlaŋ məpəsabana ge Melefit ni vu ni ti èndeveriŋ təwi gayaŋ a dek, apəsaba akada ge Melefit ya èndeveriŋ təwi gayaŋ dek àpəsaba ni. ¹¹ Nahkay ti ahàr àdəm məzum njeda gel i dek ga məhuriyani a məlaŋ məpəsabana ni vu ; ku way way do e kidiŋ gel i bu èjikia ke divi a akada gatay ya təgəsiki ma ana Melefit ndo ni ba.

¹² Pakama ge Melefit ti agray təwi àna njeda kay. Adafaki majalay ahàr maŋgahani ge mis akaba zlam ya tacalfəŋ do ni. Àzum àtam maslalam ya ma gani cœni məzumani ni ; edekaba zlam ya a huđ ge mis bu na akada ga maslalam ya tatəhad mis àna naŋ, ekelkaba avana akaba məlaŋ majakwakabani ga vu a ni. ¹³ Ere ye ti maŋgahani, Melefit èpi do ni ti àbi ; zlam ya ti Melefit àgraya ni dek ti Melefit èpi, àsəra daya. Ere ye ti màgray ni dek ti màgray kamam ti aməhi ana Melefit.

*Krist ti Bay ya ti angalabakabu leli akaba Melefit
edediŋ ededijeni ni*

¹⁴ Leli məbu àna bay gədakani ya angalabakabu leli akaba Melefit ni, naŋ ti àcəloya afa ge Melefit a

huſ melefit va : bay gani nani ti Yezu Wur ge Melefit. Ègia nahkay ti ahàr àdəm mâfəki ahàr lala, mâhi ana mis vay-vay naŋ Bay gel, mèmbrəŋ ba. ¹⁵ Bay gel gədakani ya aŋgalabakabu leli akaba Melefit ni ti àsəra lala ahəmamam njəda geli àhəca ni, adaba naŋ day àcaka daliya a zlam ba dek akada geli na, ay ku tamal àcaka daliya nəŋgu ni àgudar zlam ndo simiteni. ¹⁶ Nahkay zla nahəma mahədakfəŋiyu kè Melefit, màgrafəŋa aŋgwaz a ba adaba naŋ ti agri sulum gayan ana leli kəlavad. Mèsəra aməsi cicihi, aməgri sulum ana leli, aməjənaki leli ka ya ti macakay daliya ni.

5

Krist àsəra leli ndam gedebi

¹ Gədákani ya *tanjalabakabu mis akaba Melefit ni dek ti Melefit adaba tay e kidiŋ ge mis ba, abiyu tay ga maŋgalabakabu mis akaba naŋ àna məvi sədaga akaba mislini zlam azuhva zlam magudarani ge mis ni. ² Nahkay bay gədakani ya aŋgalabakabu mis akaba Melefit ni lu ti àsəra majalay ahàr ga nday ya ti təsər zlam do ahkay do ni tijikia ke divi a ni, adaba naŋ day njəda gayan àhəca a zlam ba dek. ³ Njəda gayan àhəca ti, ahàr àdəm eslini zlam ana Melefit azuhva zlam magudarani gayan gayanjani day, eslini zlam azuhva zlam magudarani ge mis ndahanj ciliŋ do. ⁴ Maslanja ya ti azay ahàr gayan ti mîgi gədakani ga maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni ti àbi ; afiyu mis a mələŋ gani nani gədakani ni vu ti si Melefit kwa. Agray ti akada gayan ya àfiyu *Aroŋ ahaslani ni.

5 Nahkay day *Krist àzay ahàr gayan ge migi gèdakani ga mañgalabakabu mis akaba Melefit ndo. Àfiyu nañ a mèlan gani nani gèdakani ni vu ni ti Melefit. Áhi :

« Nak ti wur goro, kani ti nawayay ti mis tèsér nu buk.* »

6 A Wakita ge Melefit bu ka mèlan nañah mèdi ahàr ana pakama ge Melefit ya àhi ni keti . Pakama gani nihi :

« Nak ti bay mañgalabakabu leli akaba mis ga kañgay-kañgayani

akada ge Melkisedek ya àgray ahaslani ni.† »

7 Ka ya ti Krist nañ àbu a duniya bu ni ti àhèŋgala Melefit a dal-dal, àzlaha kay, ètùwia, adaba àséra Melefit ti esliki mahèŋgaraba nañ e kisim ba. Ara àhèŋgala Melefit a nahkay ti Melefit àgri ere ye ti àhèŋgalaféña ni, adaba àgèskabá ere ye ti Melefit awayay na dék. **8** Krist ti Wur ge Melefit, ay ku tamal nahkay nèŋgu ni àcaha mègësiki ma ana Mel-efit àna daliya gayan ya àcakay na. **9** Melefit àgray ti Krist èndeveriŋaba tùwi gayan a lala. Krist ara èndeveriŋaba ni ti nañ àbu àna njèda ga mahèŋgay nday ya ti tègësiki ma ni dék ; avi *sifa ya àndav dày-day do ni ana tay. **10** Nahkay ti Melefit àdèm Krist ti bay gèdakani ya aŋgalabakabu nañ akaba mis ni akada ge Melkisedek ya àgray ahaslani ni.

Mësärumkivu zlam àki ka maféki ahàr geli ke Krist ni

11 Áki ka pakama hini ti mawayay mazlapaki dal-dal, ay ma gani zlèzlađa ga madafabana, adaba

* **5:5** Limis 2.7.   † **5:6** Limis 110.4.

lekələm ti kicəm zlam weceweci do. ¹² Kèpəsumva a macahay zlam ba, giri-giri ti akal kacahumi zlam ana mis ndahaŋ, ay kekileŋa kisləmki do. Ahàr àdəm təcahi pakama ge Melefit ya təcahi ana mis enji ni ana kəli keti sawaŋ ti ahəmamam ! Kəsərum zlam weceweci do ni ti, lekələm akada bəza ci6-ci6eni, kawayum si təvi duwa ana kəli kwa, kisləmki məzum daf koksah ti ahəmamam ! ¹³ Maslaŋa ya ti esi duwa ni ti wur ndondu : maslaŋa gani nani ti àsərkaba pakama àki ke jiri ge Melefit a koksah. ¹⁴ Ay mis gədakani ti ni èsi duwa va do, azum daf tata. Maslaŋa gani nani ti asərkaba zlam sulumana akaba zlam magədavana lala, adaba àsərva àna naŋ a.

6

¹ Ègia nahkay ti ahàr àdəm macahakivu zlam, makoru kama kama akada ge mis gədakani ni. Ahàr àdəm məmbrəŋum məhəŋgri zuh ana zlam ya təcahi ana mis àki ke *Krist enji ni. Zlam nday hini ti akada asak ga ahay ya tafəkad ni ; məfəkad nahanj va ba. Zlam ya təcahi ana mis enji ni ti nday hi : pakama àki ka məmbrəŋ təwi magədavani, adaba azoru mis e kisim vu ; pakama àki ka məfəki ahàr ke Melefit ; ² pakama àki ke divi gərgəri ga *məbaray mis ; pakama àki ka məbəki *ahar ke mis ; pakama àki ka maŋgabana e kisim ba ; pakama àki ka seriya ge Melefit ya amagrafəŋa kè mis a, amagrafəŋa nahanj kà tay a va do ni. ³ Tamal Melefit avi divi gani ana leli ti aməmbrəŋ məhəŋgri zuh ana pakama nday nani ededinj.

⁴ Aməmbrəŋ ti adaba tamal mis àsəra zlam nday nana mək èjikia ke divi a ti àŋgukiyu ke divi kok-

sah. Maslaṇa gani nani àsəra jiri ge Melefit a lala, Melefit àgria sulum gayan a, *Mèsuf Njølatani àniviyu a mèbəruv bu,⁵ àsəra pakama ge Melefit ti sulumani dal-dal, àsəra njøda ya tagray tøwi àna naŋ ka mèlanj mæweni ya Melefit amagraya na.⁶ Maslaṇa gani àsəra zlam nday nana dek, køløŋ gani èjikia ke divi a ti èslikì mæmbatkaba majalay ahàr gayan a va do simiteni. Adaba maslaṇa ya ti àsəra zlam nday nana dek mæk àgøskabu va do nahøma, *àdarføŋa Wur ge Melefit kà tøndal a keti, àvia divi ana mis ndahaŋ ge mindivi naŋ a.

⁷ Mazay mazavu gani : vødaŋ naħaŋ àbu, avør àtødkiaya dal-dal mæk zlam àføtkiaya, àgra zlam a dal-dal àbølaføŋ kà ndam ya tøwøs vødaŋ ni. Vødaŋ gani nani ti Melefit amømørvu àna naŋ do waw ?⁸ Ay tamal zlam ya ti àføtkiaya ni ti adak akaba civ-civ cilinj ti vødaŋ ni àbølay do ; Melefit ara etikwesl wudak, køløŋ gani atøji aku, hað gani emigi viti, àgray zlam va do.

⁹ Ndam gelí ni, mawayay kuli. Ku tamal mædøma ma nahkay nøŋgu ni, mèsøra lekøløm ti këbum kædøbum divi sulumani, Melefit ahøŋgay kuli. ¹⁰ Melefit ti naŋ jireni ; àsøra tøwi gekøli ya këgrumi na. Këjønumkia ndam gayan a, këbum kæjønumki tay nihi daya : gekøli ya këgrum nahkay ni ti adafaki kawayum Melefit. ¹¹ Nihi ti mawayay ku way way do e kidinj gekøli bu mâzay njøda gayan dek, mòru kama kama. Mèsøra Melefit awayay mægri sulum gayan ana leli ga kanøgay-kanøgayani, nahkay mawayay ti ku way way do mædøbay sulum gani nani, àmbrøŋ ñay-ñay ba. ¹² Mawayay ti kigøm masøfani ba ; ere ye ti

mawayay ni ti kânjehadum akada gatay ya ti tèfèki ahàr ka Yezu lala, tèmbrèn ndo ni. Nday gani ti Melefit nañ àbu agri sulum ya àdèmbiya, àdèm amègri ana ndam gayañ ni ana tay.

Ere ye ti Melefit àdèm amègri ana ndam gayañ ni ti amagray ededîñ

¹³ Kèsèruma, ahaslani ti Melefit àhibiya ma ana Abraham a, àhi amègri sulum. Ka ya ti àhi ma gani ni ti àmbada ; àmbaday ti àna ahàr gayañ gayañani, adaba maslañja àbi gèfakani àtam nañ bi. ¹⁴ Àmbada, àdèm : « Negruck sulum goro dal-dal, anagray ti kâwuday dal-dal. Zlam gani nani ti amagravu ededîñ.* » ¹⁵ Abraham àra ècia ma gana nahkay ti àgèskabá, ajègay ere ye ti Melefit àhi amègri ni, àmbrèn ndo. Abraham àra àgèskabá nahkay ti Melefit àgri ere ye ti àhi amègri ni. ¹⁶ Ka ya ti mis ambaday ni ti, ambaday ti àna ere ye ti àtam nañ àna gèfakani ni. Àra àmbada nahkay ti ku way way do agèskabu mbañay gayañ ni, tacalfèn kà ma gani va do. ¹⁷ Nahkay day Melefit awayay adèfiki ana ndam gayañ ere ye ti àdèm amègri ana tay ni dék ti amègri ana tay ededîñ ; awayay ti tèsèr lala amèmbatkaba majalay ahàr gayañ a ñay-døy do : nahkay ti àmbaday. ¹⁸ Melefit àdèm amagray zlam, mèk àmbaday. Pakama nday nani cèeni ti avi njèda ana leli dal-dal, adaba Melefit ti àsèkad malfada do simiteni. Pakama gani àra àvia njèda ana leli a ti, mèbu makoru kama kama, adaba mèmbrènja zlam ndahanj a dék, mèsèra Melefit amègri ere ye ti àdèm amègri ana leli ni ana leli.

---

* **6:14** Mènjekiani 22.16-17.

¹⁹ Zlam gani nani ya mèséra Melefit amägri ana leli ni ti ndij-ndij, avi njëda ana leli dal-dal. Makavu àna nañ lala, acafëña leli ge mijikiana ke divi a. Zlam gani nani aziaba azana ga mahay ga melañ *njëlatani ge Melefit na ana leli a, mèséra leli amähuriyu eslini. ^{† 20} Àhuriyu a melañ gani nani vu ti Yezu ; àhuriyu enji geli, àhuriyu ti azuhva leli. Nañ ti bay gëdakani ya aŋgalabakabu leli akaba Melefit ni ga kaŋgay-kaŋgayani, akada ge Melkisedek ya àgray ahaslani ni.

7

Melkisedek

¹ Melkisedek gani nani ti nañ bay Salem, nañ bay *mangalabakabu mis akaba Melefit nañ ya agavëla driñ ni. Ka fat ya ti Abraham àslëkabiya ke silik ya tågray akaba bëbay ndahañ, àtambiya tay a àna njëda nahëma, Melkisedek nakëñ àrëkioru, mæk àgri *sulum ge Melefit. ^{* 2} A huđ ga zlam ya ti Abraham àhëlbiju e silik ni bu ni dek ti Abraham àziaba zlam a bëlañ a kurani ba ana Melkisedek a. [†] Enjenjeni slimì Melkisedek awayay adämvaba ti bay jireni ; këlëñ gani bay Salem ti ni awayay adämvaba bay ya agray ti mis tânjëhadkabu àna sulumani ni. ³ Nañ ti tèsér bëñani do, tèsér mëñani

---

^{† 6:19} Ahalay ti bay ya ti àbëki wakita hini ni àzay mazavu ga zlam, àdëm zlam ya ti mèséra Melefit amägri ana leli ni ti ndij-ndij akada ga ara gëdakani, tèwëlfëñ ezewed, ma ge ezewed nahañ ni tèwëlfëñ kà slalah ga Yam, tefiyu a Yam vu ga macafëña slalah ga Yam na ga maslëkana ni. Mënjay Tëwi 27.29. ^{* 7:1} Salem ti slimì ge Zeruzalem ahaslani. Àna ma *Hebri ti slimì gani tèzavu ata « Shalom. » « Shalom » ti awayay adämvaba manjëhadkabani sulumani. ^{† 7:2} Mënjay Mënjkiani 14.17-20.

do, ata bəŋ ga bəŋani day mis tèsər tay do. A Wakita ge Melefit bu ni ti tèdəmki ma ka vad ge miwi naŋ ndo, ka vad ga məmət gayan day tèdəmki ma ndo. Naŋ ti akada Wur ge Melefit, adaba aŋgalabakabu mis akaba Melefit ga kaŋgay-kaŋgayani akada ga Wur ge Melefit ni.

⁴ Jalumki ahàr ke Melkisedek, naŋ ya ti Abraham àziaba zlam a bəlaŋ a kurani ba ni. Melkisedek ti nan gədakani ! Abraham ti naŋ bəŋ ga ata bəŋ geli dek, ay àhəliaba ana Melkisedek ti zlam sulumani ya tètama zlam ndahaŋ a ni.
⁵ Ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit kani ti nday bəza hud ge *Levi ; e Divi ge Melefit ya Məwiz àbəki ni bu ni ti Melefit àdəm ndam *Izireyel ndahaŋ ni təziaba zlam a bəlaŋ a kurani ba ana tay a. Nday ya ti təhəl zlam akaba nday ya ti təziaba ni ti nday dek kà məŋ gatay, nday ndam Izireyel ; ku tamal nday dek bəza hud ga Abraham nəŋgu ni təbu tagray nahkay. ⁶ Ay Melkisedek ti naŋ wur hud ge Levi do ; ku tamal naŋ wur hud ge Levi do nəŋgu ni Abraham àziaba zlam a bəlaŋ a kurani ba. Melefit àhibiya ana Abraham a, àhi : « Anəgruk zlam sulumani, » nahkay Abraham ti naŋ gədakani ; ay àgri sulum ge Melefit ana Abraham ti Melkisedek. ⁷ Mèsəra, bay ya ti agri sulum ge Melefit ana maslaŋa naŋ nahəma, bay gani nani ti naŋ gədakani àtam maslaŋa naŋ ni. ⁸ Kani ti nday ya ti təhəl zlam bəlaŋ a kurani bu ni ti nday mis hihirikeni, təmət. Ay a Wakita ge Melefit bu tèdəm bay ya ti àhəl zlam bəlaŋ a kurani bu ya Abraham àbi ni ti àmət do. ⁹ Mislikî mədəmani nahkay hi : ka ya ti təvi zlam bəlaŋ a

hud ga kurani bu ana bəza hud ge Levi ni ti kala təvi ti ana Levi Leveni. Ay Levi day kala àvia zlam bəlaŋ a hud ga kurani ba ana Melkisedek a, adaba Abraham ti naŋ bəŋ ge Levi ; ¹⁰ ka ya ti Abraham àbi zlam ana Melkisedek ni ti Levi wur hud gayan ni naŋ àvu a vu ga bəŋani Abraham bu.

Krist ti aŋgalabakabu mis akaba Melefit akada ge Melkisedek ni

¹¹ Təwi ga bəza hud ge Levi ya tagray ga *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni ti Melefit àdəm təgri ana ndam *Izireyel, àbu məbəkiani e *Divi gayan ya àdəfiki ana Məwiz ni bu ni. Ku tamal nahkay nəŋgu ni, təwi gatay ni èndevertin ere ye ti Melefit awayay magrani ni lala do. Tamal endeverin lala ti bay naħaŋ ya aŋgalabakabu mis akaba Melefit ni àra ti kamam ? Maslaŋa gani nani ti àŋgalabakabu mis akaba Melefit akada ga *Aron ni do ; naŋ ti aŋgalabakabu mis akaba Melefit akada ge Melkisedek ni. ¹² Tamal Melefit àmbatkaba divi ga maŋgalabakabu mis akaba naŋ na ti, məsəra àmbatkaba Divi gayan ya àbu məbəkiani a Wakita gayan ni bu ni daya. ¹³ Ay nihi ti Bay ya tədəmki ma a Wakita ge Melefit bu ni ti Bay geli. Naŋ ti ge dini ge Levi do ; maslaŋa ge dini gayan dday-day àgray təwi ga maŋgalabakabu mis akaba Melefit ndo. ¹⁴ Məsəra Bay geli ti ge dini ga Zəda. Ndam ge dini ga Zəda ti ŋgay tāgray təwi ga maŋgalabakabu mis akaba Melefit ti Məwiz àdəm ndo simiteni.

¹⁵ Ere ye ti adafaki zlam gani nani ededineni ni ti nihi : bay naħaŋ àra ga maŋgalabakabu mis akaba Melefit a, ay aŋgalabakabu mis akaba Melefit ti akada ge Melkisedek ni. ¹⁶ Maslaŋa gani nani

ti tèfiyu àna Divi ya àbu mèbèkiani a wakita ge Mewiz bu ni ndo : Divi gani nani ti tèbiki ana mis hihirikeni. Tèfiyu maslaña gani nani ti adaba nañ àbu àna njèda dal-dal, àmèt day-day do. ¹⁷ Àbu mèbèkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi : Mel-efit àdèm :

« Nak ti bay manjalabakabu leli akaba mis ga kañgay-kañgayani
akada ge Melkisedek ya àgray ahaslani ni.‡ »

¹⁸ Nahkay ti Melefit àmbrènja Divi gayan nañ ya àdèfiki ana Mewiz ahaslani na, adaba Divi gani nani ti njèda gani àhèca ga magray ere ye ti Mel-efit àwayay magrani na. ¹⁹ Divi ge Melefit ya àbu mèbèkiani a wakita ge Mewiz ni bu ni ti èndeverinj ere ye ti Melefit awayay ni lala do. Ègia nahkay ti Melefit àvia divi nañ ana leli ga mahédkfènjana àtam ya ahaslani na. Divi gani nani ti mèséra ajènaki leli ededinj.

²⁰ Mèséra ajènaki leli ededinj ti adaba ka ya ti Mel-efit àfiyu Wur gayan ga manjalabakabu mis akaba nañ ni ti àmbada. Ay nday ndahanj ni ti ni, àbiyu tay ti àmbaday ndo. ²¹ Ka ya ti Melefit àfiyu Wur gayan ni ti àmbaday ; àbu mèbèkiani a Wakita ge Melefit ni bu nahkay hi :

« Bay Melefit àmbada, àdèm :
“Nak ti bay manjalabakabu leli akaba mis ga kañgay-kañgayani.”

Amèmbatkaba majalay ahàr gayan gani nana day-day do. § »

²² Melefit àra àmbada nahkay ti àwèlkabá pakama gayan akaba geli a keti. Gayan ya

---

‡ 7:17 Limis 110.4. § 7:21 Limis 110.4.

àgray nahkay ni ti àtam ya àwèlkabu pakama gayaŋ akaba ge mis ahaslani ni. Mèsèra àtam ya ahaslani ni ti adaba bay ya ti adèfiki ana leli Melefit amagray ere ye ti àdèm amagray ni ededin ni ti Yezu.

²³ Nahkay day, nday ndahanj ya tanjalabakabu mis akaba Melefit ni ti nday kay, adaba nday ti tèpès do, témèt. ²⁴ Ay Yezu ti apès, naŋ àbu àna sifa, àmèt day-day do ; amanjalabakabu mis akaba Melefit ga kaŋgay-kaŋgayani. ²⁵ Nahkay ti nday ya ti tahédkfèŋiyu kë Melefit azuhva ga Yezu ya aŋgalabakabu tay akaba naŋ ni ti, Yezu eslikì mahèŋgay tay. Àmbrèŋ mahèŋgay tay day-day do, adaba naŋ àbu àna sifa ga kaŋgay-kaŋgayani, naŋ àbu ahèŋgali Melefit ana tay kélavad.

²⁶ Bay gèdakanì ya àgèski ga manjalabakabu leli akaba Melefit ni ti Yezu. Naŋ ti njelata, àgudar zlam do simiteni, naŋ mis sulumanì, àgray zlam akada ga ndam magudar zlam ni do, Melefit àzoru naŋ driŋ agavèla. ²⁷ Nday gèdákani ndahanj ya tangalabakabu mis akaba Melefit ni ti, ahàr àdèm kélavad tîsliŋi zlam ana Melefit azuhva zlam magudarani gatay ni day kwa ti tisliŋi zlam azuhva zlam magudarani ge mis ndahanj ni. Ay Yezu ti ni àŋgalabakabu leli akaba Melefit ti nahkay do. Naŋ ti àvi ahàr gayaŋ ana Melefit, àgèskabu ti tâkadffèŋ naŋ kà tèndal. Àgray nahkay ti sak bèlanj, amagrakivu va do. ²⁸ E Divi ge Melefit ya Mèwiz àbèki ni bu ni ti Melefit àdèm mis hihirikeni tâŋgalabakabu mis akaba naŋ, ay nday gani nani ti njèda gatay àhèca ga magray ere ye ti Melefit àwayay na. Nahkay kélèŋ gani Melefit àdèm

pakama naħaŋ, àmbaday. Àna mbaday gani nani ti àfiyu Wur gayaŋ ga maŋgalabakabu mis akaba naŋ ; Wur gayaŋ gani nani ti naŋ àbu ga kaŋgay-kaŋgayani, èndeveriŋaba ere ye ti Melefit awayay na àndava.

8

Melefit àwəlkabá pakama gayaŋ akaba geli àna Krist a

¹ Ere ye ti ahàr àdəm mēsər lala ni ti nihi : Bay gədakani ya *aŋgalabakabu leli akaba Melefit ni ti àbu. Naŋ ti òru ànjəhad a huđ melefit bu, kà gəvay ge kərsi ge Melefit. Ànjəhad ti kà ahar ga daf ge Melefit, a məlaŋ ga gədakani bu. ² Agray təwi ga maŋgalabakabu mis akaba Melefit ti a məlaŋ *njəlatani ge Melefit bu. Məlaŋ *njəlatani gani nani ti ahay *miviceni ya mis hihirikeni tìvicey ka sarta ge Məwiz ni do : àləm ti Bay Melefit Melefiteni ; məlaŋ gani nani ti məlaŋ njəlatani ge Melefit ededinq.

³ Gədakani ga ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni lu ti təfiyu naŋ ga məvi sədaga ana Melefit akaba misliŋi zlam azuhva zlam magudarani ge mis. Ègia nahkay ti bay gədakani ya aŋgalabakabu leli akaba Melefit ni ahàr àdəm naŋ day məvi sədaga ana Melefit. ⁴ Tamal naŋ àləbu a duniya bu ni ti akal naŋ ègi bay maŋgalabakabu mis akaba Melefit do, adaba ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit təbu, təbiyu tay àna *Divi ge Melefit ya àbu məbəkiani a wakita ge Məwiz ni bu ni. ⁵ Ay ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit nday nani ti, məlaŋ njəlatani ya tagraviyu təwi

gatay ni ti e melefit bu do. Məlanj gatay ni ti tèləm ka mazavu ga məlanj njəlatani ya a huđ melefit bu ni ciliŋ. Nahkay ka ya ti Məwiz àawayay evicey ahay njəlatani ni ti Melefit àhi ahkado : « Ci day, ahàr àdəm kâgray dék akada ahay ya ti nèdəfukki ka ya ti nak ka ahàr ga həma ni.* » ⁶ Ay nihi ti təwi ga Yezu ti gərgəri akaba gatay ndahaŋ ni simiteni. Melefit awəlkabu pakama gayan məweni akaba geli, awəlkabu ti àna təwi ga Yezu ; pakama ya *awəlkabu nihi ni ti àtam ya ahaslani ni, adaba ere gani ya ti Melefit àdəm aməgri ana leli ni ti àtam ere ye ti àdəm ahaslani amagray ni simiteni.

⁷ Nahkay ti pakama ge Melefit ya àwəlkabu akaba geli ahaslani ni ti àrakaboru ndo. Do ni ti, akal Melefit àwəlkabu pakama nahaj akaba geli do.

⁸ Ay àwəlkabá pakama nahaj na akaba geli ededinj a. Àləgi ana ndam gayan, àdəm nahkay hi :

« Çəm day, nu Bay Melefit nəhi ma ana kəli.

Sarta nahaj àbu ara ;

ka sarta gani nani ti anəwəlkabu pakama məweni akaba ga ndam goro,

ndam *Izireyel akaba ndam *Zəde ni dék.

⁹ Pakama ya anəwəlkabu akaba gatay ni ti gərgəri akaba pakama ya nəwəlkabu akaba ga ata bəŋ gatay ahaslani

ka ya ti nèdafəŋa ahar ka tay a, nəhəlaya tay ka had Ezip a ni.

Anəwəlkabu pakama nahaj akaba gatay ti adaba nday ndayani àna ahàr gatay təmbrəŋ pakama goro

ya nəwəlkabu akaba gatay ahaslani ni,

---

* **8:5** Mahərana 25.40.

nahkay ti nu day nàmbrèŋ tay.

Nèhi ma hini ana kàli ti nu Bay Melefit.

10 Pakama mèweni ya anàwèlkabu akaba ga ndam Izireyel

ka sarta gani nani ya amara ni ti nahkay hi :

Anagray ti tâjalaki ahàr ke Divi goro kèlavad,
kala àbu mèbèkiani a mèbèruv gatay bu.

Enigi Bay Melefit gatay, nday day etigi ndam goro.
Nèhi ma hini ana kàli ni ti nu Bay Melefit.

11 “Sèr Bay Melefit” ti maslaña amèhi ana maslaña
nahaj e kidinj gatay bu do simiteni.

Ku ana ndam ga kësa gatay, ku ana bëza ga mèn
gatay nèngu ni atèhi ana tay do.

Adaba ku way way do e kidinj gatay bu amèsér nu,
ku wur gùziteni, ku mis gòdakani amèsér nu.

12 Anèmbèrfènja zlam magudarani gatay na kà tay
a ;

zlam gatay ya ti tâgray, àbèlafu do ni ti anàjalaki
ahàr va do simiteni.† »

13 Ma ge Melefit hini ya àdèm ni ti àdèmki
ka mèwèlkabu pakama mèweni. Gayaŋ ya
àdèm nahkay ni ti adafaki mèwèlkabu pakama
ya ahaslani ni ti midigweni. Ay zlam ya ègia
midigwena, àgray tèwi va do ni ti atèmbrèŋ,
amèlèbi va bi.

9

*Tèwi ga manjalabakabu mis akaba Melefit ya
tâgray ahaslani ni*

1 Ka ya ti Melefit *àwèlkabu pakama gayaŋ ak-
aba ga ndam *Izireyel ahaslani ni ti àdèfiki divi
gayaŋ ana tay ga *manjalabakabu mis akaba nan

† 8:12 Zeremi 31.31-34.

a ahay gayaŋ bu. Ahay gani nani ti ka had. *
2 Ahay gani nani ti huſ gani mekelkabana àna azana. Məlaŋ ye enjenjeni nahəma, tèzalay məlaŋ *njəlatani ; eslini ti tâbəhad məlaŋ mabəhadki *ceŋgel akaba tabəl ga mabəhadiki *dipeŋ ana Melefit. † **3** Məlaŋ ye cü kama ga azana ni ti tèzalay məlaŋ njəlatani àtam ndahaŋ ni dek. Kələŋ ga azana nahəma, **4**tâfəkad zlam ga gru ya tazəbaki haf ya ezi àcər ni, ‡ tâfəkad *sahar daya. § Sahar gani nani ti məbəki gru dek ; a huſ gani bu ni ti zlam təvu mahkər : halaf ga gru akaba *man a huſ gani bu ; aday ga *Aron ya àbay vay-vay ni, * akaba akur cü. Akur nday nani ti ma ge Melefit àki məbəkiani. Nahkay sahar gani nani ti tèzalay *sahar ge Melefit ya adafaki àwəlkabu pakama gayaŋ akaba ge mis ni. **5** Ke erma ga sahar ni təbəki mimiz ti Melefit mâmberfəŋa zlam ge mis ya tâgudar ka məsər gatay do na ; ka ahàr ga sahar ni tâgraya mazavu ge Serəbenj † a cü ; tâpaňki kərpasla gatay ke erma ni. Serəbenj nday nani ti tədafaki Melefit naŋ àbu a məlaŋ gani nani bu àna njəda gayaŋ dek. Ay ti nəhiaba ma gana dek ana kəli a nihī faŋ do.

6 Tàra təslamala zlam na dek nahkay ti ndam manŋalabakabu mis akaba Melefit ni təhuriyu a məlaŋ ye enjenjeni ni vu kəlavad ga magray təwi

---

* **9:1** Tədəmki ma hini ti ka ahay ge Melefit ya tâgray a huſ gili bu ka sarta ge Məwiz, tèsawaday àna naŋ ni. Mənjay Mahərana 26.1-30. † **9:2** Mənjay Mahərana 25.23-40. ‡ **9:4** Mənjay

Mahərana 30.1-6. § **9:4** Mənjay Mahərana 25.10-16. * **9:4**

Mənjay Macalani 17.23. † **9:5** Serəbenj ti zlam àna sifa ya tajəgay

məlaŋ njəlatani ni, kərpasla təfəŋ kà tay. Nday *məslər ge Melefit do. Mənjay Mahərana 25.18-20.

gatay. ⁷ Ay a məlañ ye cə ni vu ni ti bay gədakani ga ndam manjalabakabu mis akaba Melefit ahuriyu cilij. Ahuriyu ti sak bəlañ a dəzani bu ; àhuriya ti ahàr àdəm abiaya mimiz ana Melefit a azuhva zlam gayañ ya àgudar ka məsər gayañ do ni akaba azuhva zlam ge mis ndahanj ya tágudar ka məsər gatay do ni. ⁸ Àna zlam nday nani ti *Məsuf Njəlatani adafaki ka ya ti məlañ ye enjenjeni àbu mba ni ti divi ga məhuriyani a məlañ *njəlatani ge Melefit ni vu àbi fañ bi. ⁹ Zlam gani nday nani təzavu akaba ga sarta hini : mis takoru afa ge Melefit, tagri sədaga, təvi zlam ana ndam manjalabakabu mis akaba Melefit ni ti t̄slinj azuhva zlam magudarani gatay ni, ay ku tamal nahkay nəñgu ni majalay ahàr gatay dek njəlata do, nahkay zlam gatay ya tagray ni èsliki mendeverinj ere ye ti Melefit awayay ni do. ¹⁰ Zlam gani nani dek ya tagray ni ti ma àki ka zlam məzumani, ka zlam miseni akaba ka baray gərgərani. Nani ti təwi ge mis hihirikeni ya tagray ni cilij ; Mel-efit agəskabu hayañ, duk abivoru ana vad' ya aməmbatkaba ni.

Àna mimiz ge Krist ti Melefit àwəlkabu pakama məweni akaba ge mis

¹¹ Ay nihi ti *Krist àra. Nanj ti Bay gədakani ya angalabakabu mis akaba Melefit ni, ku nihi nañ àbu agri zlam sulumani ge Melefit ana leli. Àhuriya a ahay ge Melefit va ; ay ahay gani nani ti gədakani àtam ya ka had ni, aranja magədavani àki bi. Ahay nani ti mis hihirikeni àləm do ; nahkay ahay gani nani ti a duniya bu do. ¹² Àra àhuriya a ahay gani nani va ti àhuriyu a məlañ *njəlatani ge Melefit

ni vu. Àhuriyu ti àna mimiz ga vugul akaba ga bëza sla ya tìslinji ana Melefit ni do ; àhuriyu ti àna mimiz gayan ja àngəzaya ka ya ti àmət kà təndal ni. Àmət nahkay ti, àhənja leli a ga kañgay-kañgayana àndava, àhuriyu a məlanj *njəlatani ge Melefit ni vu sak bəlanj ti èslia. ¹³ Ka ya ti mis àgudara zlam a, ègia nañ njəlata kè eri ge Melefit do nahëma, ndam *mañgalabakabu mis akaba Melefit ni tiguceki mimiz ga vugul akaba ga kokur, təbəki viti ga sla walani daya. Nahkay vu gayan egi njəlata kè eri ge Melefit. ¹⁴ Mimiz ge Krist ti àtam mimiz ga zlam ga gənaw sak kay do waw ? Krist ti àgudar zlam do simiteni, ay àvi ahàr gayan ana Melefit ti tâkad nañ ; àgray nahkay ti àna njəða ga *Məsuf ge Melefit ; Məsuf gani nani ti nañ àbu ga kañgay-kañgayani. Krist àvia ahàr gayan ana Mel-efit a nahkay ti, àgray ti ku majalay ahàr geli day mîgi njəlatani ; nahkay ti màgray zlam ya azoru leli e kisim vu ni va ba ; məgri təwi ti ana Melefit. Melefit ti nañ Bay ga sifa !

¹⁵ Ègia nahkay ti Melefit *àwəlkabu pakama gayan məweni akaba ge mis ; àwəlkabu ti àna təwi ge Krist. Àwəlkabu ti ndam ya ti azalay tay ni têngət zlam sulumani ya àdəm aməgri ana tay ni ; zlam nday nani ti atələbu ga kañgay-kañgayani. Melefit aməgri ana tay nahkay ti azuhva kisim ge Krist, adaba àna kisim gayan ni ti àpəla zlam ge mis ya təgudar ka sarta ya Melefit àwəlkabu pakama məweni akaba gatay fañ ndo ni.

¹⁶ Nahkay day, bi mis nahanj wudaka amət ti àdəm ahəmamam ndam gayan têdevu zlam gayan

ni. ‡ Ay tamal maslaña gani àmət fañ ndo ni ti ndam gani tìsliki medevu zlam gayañ ni do. **17** Nahkay tamal àmət fañ ndo ni ti ma gayañ ya àdəm ni masakani hayan. Ka ya ti maslaña gani nañ àbu àna sifa mba ni ti mis tèdey zlam gayañ ni fañ do. **18** Pakama ge Melefit ya awəlkabu akaba ge mis ni day nahkay. Ka ya ti àwəlkabu pakama gayañ enjenjeni akaba ge mis ni ti tàkad zlam, tìgucey mimiz gani. **19** Ka ya ti Muwiz èjengey *Divi ge Melefit dek kè meleher ge mis nahəma, àgray akada ge Melefit ya àhi ni : àzay mimiz ga vugul akaba ga bəza sla, àcahkiviyu yam, àzay eñgħuc ga zlam ga gənaw ndizeni, àwəlki ka aday, àtəliyu e mimiz ni vu juš mək ègħceki ka Wakita ge Melefit ni ; ègħceki ke mis ni dek daya. **20** Àdəm : « Mimiz hini ti Melefit awəlkabu pakama gayañ akaba gekuли àna nañ ; àdəm gəsumkabu pakama gayañ ni dek kwa. § » **21** Ègħceki mimiz ni ka ahay ge Melefit akaba ka zlam ya təvu a ahay ni bu, tagray təwi àna tay ni dek daya. **22** Nahkay ti Melefit àdəm e Divi gayañ ni bu, ku mam day mam tìgħceki mimiz day ti egi njəlata. Ere ye ti tìgħceki mimiz do ni ti àbi kay bi. Tamal tħabda mimiz a ndo ni ti Melefit àmbərfənja zlam magudarani ge mis ni kà tay a do simiteni.

Krist ti àvi ahàr gayañ ana Melefit azuhva zlam

---

‡ **9:16** Àna ma Gres ya tħbeki ahalay ni ti tħad « diateke. » Ma gani nani ti awayay adəmvaba məwəlkabu pakama, awayay adəmvaba pakama ge mis ya àdəm ahəmamam tēdey zlam gayañ ka ya ti àmət ni daya ; ma gani bəlañ. Nahkay tħagħrabu zlam nday nani cħen, tħad tamal zlam ahkay do ni mis àmət fañ ndo ni ti tħad slim iana pakama gani do. § **9:20** Mahərana 24.8.

magudarani ge mis

²³ Nahkay zla nahëma, zlam nday nani ya ka had ni ti mazavu ga zlam ya a huđ melefit bu ni cilin, ay ku tamal nahkay nəngu ni ahàr àdəm tīgi njelata àna mimiz ya tigüceki ka tay ni. Nahkay day, tamal leli mawayay mahəđakfəñiyu kà zlam zlamani ya e melefit bu ni ti ahàr àdəm tâbaya mimiz sulumana àtama ga zlam ga gənaw na. ²⁴ Ahay ge Melefit ya *Krist àhuriyu ni ti mis tèləm do. Ahay ge Melefit ya mis tèləm ni ti mazavu ga məlañ *njelatani ya a huđ melefit bu ni cilin. Krist àhuriyu ti a huđ melefit vu ; ku nihi naŋ àbu eslini kè meleher ge Melefit ga məjənaki leli. ²⁵ Gəđakani ga ndam *məngalabakabu mis akaba Melefit ti ahuriyu a məlañ *njelatani ge Melefit ya mis tèləm ni vu sak bəlañ a dəzani bu ; ahuriyu ti àna mimiz gayan gayanjani do. Ay Krist ti àgray nahkay ndo ; àvi ahàr gayanj ana Melefit sak kay ndo. ²⁶ Nahkay do ni ti kwa ka mənjəki ga duniya akal Krist acakay daliya sak kay, ay àgray nahkay ndo. Àcakay daliya ti sak bəlañ, kələñ gani amacakay va do ; àcakay ti ga madafakiani duniya ara andav wudsak. Àra ti ga məvi ahàr gayanj ana Melefit ti magudar zlam ge mis ni mələbi va bi. ²⁷ Mis hihirikeni lu amət sak bəlañ cilin, kələñ gani Melefit amagrafəñja seriya. ²⁸ Nahkay day Krist àvi ahàr gayanj ana Melefit ti sak bəlañ ; àgray nahkay ti, ti Melefit māmbərfəñja zlam magudarani ge mis a kay. Ay a vad nahajti Krist aman̄ga. Aman̄ga ti azuhva zlam magudarani va do ; aman̄ga ti ga mahəñgay ndam gayanj ya tajəgøy naŋ ni.

10

¹ *Divi ge Melefit ya Mʉwiz àbəki ka wakita gayan ni ti mazavu ga zlam sulumani ya Melefit aməgri ana leli ni ; Divi gani àdəfiki zlam sulumani ge Melefit ni ana leli lala do. Adaba mam, kilevi təbu takoru kè meleher ge Melefit, tislinj zlam kilevi, təmbrəŋ day-day do ; ay zlam nday nani ya tagray ni ti ènleveriŋ ere ye ti Melefit awayay ni dek do. ² Tamal ti endeveriŋ ere ye ti Melefit awayay ni ti, akal təmbrəŋ mislinj zlam ana Mel-efit, adaba giri-giri ti ndam ya ti Melefit àmbərfəŋa zlam magudarani gatay ni kà tay a ni ti akal təsər tìgia njəlatana kè eri ge Melefit a àndava, zlam magudarani gatay àbi va bi. Ay təgray nahkay do ; təbu tislinj zlam kekileŋa. ³ Təbu tislinj zlam ana Melefit kilevi ti, agray ti təjalaki ahàr kilevi ka magudar zlam gatay, təsəra nday ndam magudar zlam kekileŋa. ⁴ Nahkay ti mèsəra mimiz ga kokur akaba ga vugul ti àgray ti Melefit mêmberfəŋa zlam magudarani ge mis na kà tay a koksah.

⁵ Nahkay zla nahəma, ka ya ti *Krist àra a duniya va ni ti àhi ana Melefit ahkado :

« Zlam ge mis ya tislinjuk ni akaba sədaga gatay ya təgruk ni ti kàwayay do,

kàgra ti tìwi nu sawaŋ.

⁶ Zlam ge mis ya tislinjuk ahkay do ni ya teviyekuk azuhva zlam magudarani gatay ni ti àbəlafuk do.

⁷ Nahkay nèdəm : Bay Melefit goro, nu hi, nu ka ahàr divi,

nakoru ti ga magray ere ye ti kawayay ni.

Bay ya ti tèdəmki ma a huđ ga wakita gayak ni bu ni ti nu.* »

⁸ Ka mənjəki ga pakama hini ti àdəm : « Zlam ge mis ya tislinjuk ni, sədaga gatay ya təgruk ni, ahkay do ni zlam gatay ya teviyek azuhva zlam magudarani gatay ni ti kàwayay do ; zlam nday nani ti tâbəlafuk do. » Ay mèséra zlam nday nani dek ti tagray akada ge Melefit ya àhi ana tay grum e Divi gayaļ bu ni. ⁹ Àdəm keti : « Nu hi, nu ka ahàr divi, nakoru ti ga magray ere ye ti kawayay ni. » Àdəm nahkay ti, adafaki zlam ya ti tègri ana Melefit ahaslani ni ti ègia zlam masakana ; nihî ti ahàr àdəm tègri zlam məweni sawaļ. ¹⁰ Nahkay ere ye ti Melefit àwayay ni ti Yezu Krist àgra : àvi ahàr gayaļ ana Melefit sak bəlaļ huya. Ara àvia ahàr gayaļ a nahkay ni ti leli mìgia ndam njəlatana ge Melefit a.

¹¹ Bay manjalabakabu mis akaba Melefit lu naļ àbu ecik kəlavad, eslinji zlam sak kay ana Melefit, eslinji kəlavad nahkay. Ay zlam ya ti eslinji ana Melefit ni èslikî magrani ti Melefit mêmberfənja zlam magudarani ge mis ni kà tay a do simiteni. ¹² Ay Krist ti àgray akada gatay ni ndo : naļ ti àvay ahàr gayaļ sak bəlaļ ti Melefit mêmberfənja zlam magudarani ge mis ni kà tay a ; ara àva ti ànjəhad digus kà ahar ga daf ge Melefit a məlaļ ga gədəkani bu ga kaŋgay-kaŋgayani. ¹³ Melefit àhi : « Ndam ezir gayak ti anabəhad tay kè meleher gayak akada ga zlam ga bay ya abəki asak ni, ti kêcəlki ka tay.† » Nihî ti naļ àbu ajəgay sarta gani nani. ¹⁴ Àva ahàr

---

* **10:7** Limis 40.7-9.   † **10:13** Mənjay Limis 110.1.

gayaŋ a sak bəlanj ti, àgray ti nday ya ti àhəŋgay tay ni ti tîgi ndam *njəlatani ge Melefit ga kaŋgay-kaŋgayani. Nahkay ti ènneveriŋa təwi ge Melefit ya awayay na dek.

15 *Məsuf Njəlatani day adəfiki ana leli zlam nday nani jiri ededinq. Ere ye ti àdəm enjenjeni ni ti nihi :

16 « Bay Melefit àdəm :
“Pakama məwəni ya anəwəlkabu akaba gatay ka sarta gani nani ya amara ni ti nahkay hi : anagray ti tâjalaki ahàr ke Divi goro kəlavad, amanjəhadiviyu ana tay a məbəruv bu.” »

17 Àdəm keti :
« Zlam magudarani gatay ahkay do ni zlam gatay ya ti təgray àbəlafu do ni ti anəjalaki ahàr do simiteni.‡ »

18 Nahkay ti Melefit àmbərfəŋa zlam magudarani ge mis ni kà tay a. Ègia nahkay ti ahàr àdəm təgri sədaga ana Melefit ti məmbərfəŋa zlam magudarani nday nani kà tay a va do.

Məfəki ahàr ke Melefit, mahədakfəŋiyu

19 Bəza ga mmawa, nahkay ti məsəra Melefit àvia divi ana leli ga mahədakfəŋiyana kà gəvay a məlaŋ gayaŋ *njəlatani ni va. Divi gani nani ti àvia ana leli a azuhva mimiz ga Yezu ya àŋgəzaya ka ya ti *tədarfəŋ naŋ kà təndal ni. **20** Divi gani nani ti divi məwəni, nday ya ti e divi gani nani bu ni ti təŋgət sifa. Divi gani nani ti Yezu àzləkiaba ana leli a. Ka ya ti àmətfəŋ kà təndal ni ti azana ga mahay ga məlaŋ *njəlatani ge Melefit ni ègħuzlehva : azana gani nani ti kala vu ga Yezu.

---

‡ **10:17** Zeremi 31.33-34.

Yezu àmət ti mis tâhədakfəñiyu kè Melefit : àmət nahkay ti ègħuzlehkaba azana ya àcafəñja mis ga mahədakfəñiyani kè Melefit a ni. ²¹ Nañ ti Bay gədakani ya anġalabakabu ndam ge Melefit akaba Melefit ni. ²² Ēgia nahkay ti mahədakumfəñiyu. Mahədakumfəñiyu ti àna huđ bəlañ, məfumki ahàr geli dek. Adaba Yezu àgray ti mìgia njəlatana, màjalay ahàr magədavani va do ; àbara leli àna yam njəlatana daya. ²³ Mèsəra Melefit aməgri zlam sulumani ana leli ; məhumioru ma gani ana mis vay-vay, mèmbrəñ ba, adaba Bay ya ti àdəm aməgri zlam nday nani ana leli ni ti Melefit ; nañ ti àmbat ahàr day-day do. ²⁴ Ahàr àdəm ku way way do e kidiñ geli bu məfi ahàr ana maslañja nahañ, məvi njəda ana mis e kidiñ geli bu ga mawayay mis ndahanj akaba ga məgri zlam sulumani ana mis. ²⁵ Mèmbrəñum macakalavani ba. Mis ndahanj ti təmbrəñja, ay leli ti məgrum akada gatay ni ba. Kèsəruma vad'ga Bay geli ya amara ni ènja wudak, nahkay zla nahəma mèmbrəñum macakalavani ba ; ahàr àdəm ku way way do e kidiñ geli bu məvi njəda ana maslañja nahañ.

²⁶ Leli ti mèsəra jiri ge Melefit ya àgri ana leli na. Nahkay tamal magudar zlam zakw nahəma, mīsliki məgri sədaga ana Melefit ti māmbərfəñja zlam magudarani geli ni kè leli a va do. ²⁷ Tamal mis àgudara zlam a nahkay ti maslañja gani māgray anġwaz dal-dal, adaba Melefit amagrafəñja seriya,aku gədakani aməzum tay akaba ndam ya təgəskabu ma ge Melefit va do ni dek. ²⁸ Kèsəruma, tamal mis àgra zlam ya ti Melefit àcafəñja mis ga magrana e *Divi gayan ja Məwiz àbəki ni bu na,

mæk mis cü mahkər tágراكia sedi a ti takad naŋ huya, àsi cicahi ana mis do. ²⁹ Nahkay ti tamal mis àcélkia ka Wur ge Melefit a, àzay naŋ akada zlam masakani ni ti Melefit amatrab naŋ do waw ? Amatrab naŋ ti dal-dal àtam ya atrab maslaŋa ya ti àgəskabu Divi gayan do ni, adaba maslaŋa gani nani ti ègia mis njəlatani ge Melefit azuhva mimiz ga Yezu a, ay àmənjaləŋ ke mimiz gani nani akada zlam masakani sawaŋ. Àna mimiz gani nani ti Melefit àwəlkabá pakama gayan akaba geli a, àdəm amahəŋgay leli àna naŋ. *Məsuf Njəlatani àgria *sulum ge Melefit ana maslaŋa gani nana, ay maslaŋa gani èndivia Məsuf Njəlatani na sawaŋ. ³⁰ Mèséra, Melefit àdəm : « Bay ya ti atraſvù mis, ahəŋgrivù zlam magudarani ana tay ni ti nu. » Abu məbəkiani keti : « Bay Melefit amagrafəŋa seriya kà ndam gayan a. » ³¹ Melefit ti naŋ Bay ga sifa : njəda gayan àtam ga zlam ni dek. Tamal àgəsa mis a awayay matrab naŋ ti maslaŋa gani amacakay daliya dal-dal, daliya nahaŋ àbi àtam daliya gani nani bi.

³² Sərumki ka sarta ya ti kicəm pakama ge Mel-efit enji, kəgəsumkabu ni. Ka sarta gani nani ti mis təgrıa daliya gərgəri kay ana kəli a, ay ti kəbəsəma. ³³ Sarta ndahanj tìndivia kəli a, təgrıa daliya ana kəli kə eri ge mis a dek ; sarta ndahanj kəvumia njəda ana mis ndahanj ya ti təcakay daliya akada nani na. ³⁴ Ndam ya təbiyu tay a dan̄gay vu ni ti təsia cicahi ana kəli a, kəjənumkia tay a. Ka ya ti mis təhəlfəŋa zlam gekəli kə kəli a ni ti kəgəsumkabá àna məmərana, adaba kəsəruma,

lekələm kəbum ana zlam sulumani àtam ya ti tèhəlfəŋa kè kəli a ni. Zlam sulumani nday nani ti tanjəhad ga kaŋgay-kaŋgayani. ³⁵ Nahkay zla nahəma, kəmbrəŋum məfumki ahàr ke Melefit ba, adaba tamal kəmbrəŋum məfəki ahàr do ni ti aməgri zlam sulumani kay ana kali azuhva nani. ³⁶ Ere ye ti ahàr àdəm kəgrum ni ti nahkay hi : zum njəda gekəli dek ga moroni kama kama. Tamal kəgrum nahkay ti akəgrum ere ye ti Melefit awayay ni, nahkay ti akəŋgətum ere ye ti Melefit àdəm aməvi ana kəli ni. ³⁷ Melefit àdəm : « Kama gəzit ti Bay ya ti ara ni amara, ènjiā wudak. Sarta gani àbi kay va bi.

³⁸ Maslaŋa ya ti nədəm naŋ jireni, afəku ahàr ni ti anəvi sifa.

Ay tamal maslaŋa gani àmbrəŋa nu a ti anəgəskabu naŋ va do.* »

³⁹ Ay leli ti leli ndam ya ti təmbrəŋ Melefit, tijiji ni do. Leli ti ndam ya ti təfəki ahàr ke Melefit ni, nahkay Melefit amahəŋgay leli, aməvi *sifa ya àndav day-day do ni ana leli.

11

Məfəki ahàr ke Melefit

¹ Məfəki ahàr ke Melefit ti awayay adəmvaba mam ? Tamal məfəki ahàr ke Melefit ti mèsəra leli màbu àna zlam ya ti Melefit àdəm aməvi ana leli ni àndava. Ku tamal mìpi zlam nday nani fan do nəŋgu ni, mèsəra təbu ededîŋ ededîŋeni. ² Ndam ge Melefit ya ahaslani ni təfəkia ahàr a nahkay, mək Melefit àzləbay tay azuhva məfəki ahàr gatay ni.

---

* **10:38** Habakuk 2.3-4.

³ Leli day məfəki ahàr ke Melefit. Mèsəra Melefit àgraya məlañ na ñek àna ma gayañ ya àdəm na. Nahkay mèsəra zlam ya ti mipi ni ti Melefit àgraya àna zlam ya mipi do na.

⁴ Abel day àfəkia ahàr ke Melefit a. Nahkay ti àgri sədaga ana Melefit àtam ga *Kayin ya àgri ni àna sulumani. Abel àra àgra nahkay ti Melefit àzləbay nañ azuhva sədaga gayañ ni, àdəm nañ ti mis jireni. Ku tamal Abel àməta nəñgu ni, ku kani day nañ àbu adəfiki məfəki ahàr ke Melefit ana leli.

⁵ *Enok day àfəkia ahàr ke Melefit a. Nahkay ti Melefit àzaba nañ a duniya ba, àmət ndo. Nan àbi ka duniya va bi, adaba Melefit àzoya nañ a gavəla. Ay ku ka ya ti Melefit àzoru nañ fañ ndo nəñgu ni, Melefit àzləba nañ a, àdəm nañ mis sulumani. *

⁶ Tamal mis àfəki ahàr ke Melefit do ni ti Melefit àzləbay nañ do, àdəm nañ mis sulumani koksah. Adaba ku way way do awayay ahədəfəñiyu kè Melefit nahəma, ahàr àdəm maslaña gani məfəki ahàr, məgəskabu Melefit nañ àbu, məsər Melefit agri zlam sulumani ana nday ya ti tadəbay nañ ni.

⁷ Nəwi day àfəkia ahàr ke Melefit a, nahkay ti àgəsikia ma. Ka ya ti Melefit àdəfiki zlam ya ti àgravu fañ ndo ni ti Nəwi àgraya *slalah ga yam a, təhuriyu akaba ndam ga huñ ahay gayañ, mək Melefit àhəñgay tay. Nəwi àra àfəkia ahàr ke Melefit a nahkay ti, Melefit àdəm nañ mis jireni ; nahkay ere ye ye ti Nəwi àgray ni ti àdəfaki ndam ga *duniya ti nday ndam jireni do.

⁸ Abraham day àfəkia ahàr ke Melefit a. Nahkay ti ka ya ti Melefit àzalay nañ ni ti Abraham àgəsikia

---

* **11:5** Mənjay Mənjəkiani 5.24.

ma. Àslèka ka had̄ gayan̄ a, òru ka had̄ ya ti Melefit àdəm aməvi ni. Àsər məlan̄ ya ti akoru ni do, ay ku tamal nahkay nəŋgu ni òra. ⁹ Azuhva məfəki ahàr gayan̄ ni ti ànjəhad̄ ka had̄ ya ti Melefit àdəm aməvi ni, ay ànjəhad̄ ti akada naŋ zal mirkwi : ànjəhad̄ a ahay miviceni bu. Wur gayan̄ Izak, kələŋ gani wur huđ gayan̄ Zekəp day tànjəhad̄ a ahay miviceni bu akada gayan̄ ni : nday day Melefit àhi ana tay aməvi had̄ ya ti àdəm aməvi ana Abraham ni ana tay. ¹⁰ Abraham ànjəhad̄ a ahay miviceni bu ni ti adaba ahətay sarta ya ti atafəkad̄ kəsa naħaŋ ni ; kəsa gani nani ti asak ga ahay gani mafəkadani lala. Àsər ahəmamam tâləm ahay ga kəsa gani nani ti Melefit, amələmaya ahay nday nana ti naŋ gani daya.

¹¹ Sara day àfəkia ahàr ke Melefit a. Nahkay ti Melefit àgray ti mîwi wur. Naŋ ti dəgəlani, medeweleni daya, ay ku tamal nahkay nəŋgu ni Melefit àgray ti mîwi wur ; àgray ti adaba Sara àgəskabá ere ye ti àdəm aməgri na amagray eđedinq. ¹² Nahkay ti ku tamal Abraham naŋ bəlaŋ, naŋ medeweleni herem-herem nəŋgu ni, bəza huđ gayan̄ tīgi kay. Nday kay akada boŋgur ya a huđ melefit bu ni, ahkay do ni akada wiyaŋ ga zalaka, tàcal koksah.

¹³ Mis nday nani ḋek ti təfəki ahàr ke Melefit, duk àbivoru ana kisim gatay təmbrəŋ məfəki ahàr gatay ni ndo. Ka ya ti təmət ni ti təŋgət zlam ge Melefit ya ti àdəm aməvi ana tay ni faŋ ndo ; təsəra zlam nday nani atələbu akada zlam ya ti tīpiro dřiŋ ni cilin̄, mək təmərvu àna naŋ. Tədəm nday ndam mirkwi, kəsa gatay àbi a duniya bu bi. ¹⁴ Gatay ya ti tədəm

nahkay ni ti adafaki nday tèbu tajəgay had gatay gatayani. ¹⁵ Tamal tèjalakia ahàr ka had gatay ya tèmbərbiya na ti akal tìslikia maŋgona eslina. ¹⁶ Ay nihi ti tawayay had sulumani ya àtam ndahaŋ ni ; had sulumani nani ti e melefit bu. Nahkay ti Melefit awayay ti tèzalay naŋ Bay Melefit gatay, tèzalay naŋ nahkay ti àbəlafəŋ dal-dal. Àslamalia kësa sulumani ana tay a ededinj a.

¹⁷ Abraham àfəkia ahàr ke Melefit a. Nahkay ti àgəskabu mislinj i wur gayanj Izak. Melefit àhi māgray nahkay ti àhəlfəŋja eyu a, awayay ti Abraham mādafaki ahəmamam afəki ahàr ni. Izak ti wur ga Abraham naŋ bəlanj, nahaŋ àbi, Melefit àhi ana Abraham aməvi bəza hud kay ti àna naŋ, ¹⁸ àdəm : « Akəŋgət bəza hud gayak ti àna Izak. [†] » Ku tamal nahkay nəŋgu ni, Abraham àgəsikia ma ana Melefit a, ¹⁹ adaba àhi ana ahàr Melefit ti eslikı mahəŋgaraba mis e kisim ba tata. Abraham àra àfəkia ahàr a nahkay ti Melefit àhəŋgri wur gayanj ni. Ge Melefit ya àhəŋgri wur ga Abraham ni ti adafaki ere ye ti amagravu kama kama ni.

²⁰ Izak day àfəkia ahàr ke Melefit a. Nahkay ti àgri *sulum ge Melefit ana ata Zekəp nday ata Eseyu : àdəmki ma ka zlam ya amagrakivu ka tay ni.

²¹ Zekəp day àfəkia ahàr ke Melefit a. Nahkay ti àgri sulum ge Melefit ana bəza ge Zuzef c̄enii. Àgri ana tay ti ka ya ti awayay endevervu ni ; àra àgria sulum ge Melefit ana tay a ti àjakvu àna aday, àhəŋgrioru ahàr a had ana Melefit. [‡]

---

† 11:18 Mənjəkiani 21.12.   ‡ 11:21 Mənjay Mənjəkiani 47.31.

²² Zuzef day àfèkia ahàr ke Melefit a. Nahkay ti àdèm ndam *Izireyel ataslèka ka had Ezip a. Àdèm ma gani nani ti ka sarta ya ti awayay endevervu ni ; àdèm ka ya ti ataslèka ni ti tâhèla aslat gayan a.

²³ Ata bəŋ ge Mewiz day tèfèkia ahàr ke Melefit a. Nahkay ti tàngah nanj kiyi mahkèr. Tàngah ti adaba wur ni àbəlay ; *Faroŋ bay mègur had ni àdèm tâbazl bəza ga ndam Izireyel, ay ti tágrefənja aŋgwaz kà ma gana ndo.

²⁴ Mewiz day àfèkia ahàr ke Melefit a. Nahkay ka ya ti ègia gèdakana ni ti àwayay ti tèdèm nanj wur ga wur ga Faroŋ ni va ba. ²⁵ Awayay ti hojo tâgri daliya akada ya tâgri ana ndam Izireyel ndahanj ni ere gani ti amèrvu àna zlam magudarani ni, adaba zlam magudarani ti avay mèmèrani guzit ciliŋ. ²⁶ Àhi ana ahàr hojo tâgri daliya akada ya ti tâgri ana *Krist ni ere gani ti aŋgat elimeni ga had Ezip ni dek ni. Ajalaki ahàr ti ka zlam sulumani ge Melefit ya amègri azuhva mèfèki ahàr gayan ni.

²⁷ Mewiz àfèkia ahàr ke Melefit a. Nahkay ti àslèka ka had Ezip a. Ku tamal bay ga had ni àzumkia bəruv a nəŋgu ni, àgrafənja aŋgwaz a ndo. Mewiz àmbrəŋ mèfèki ahàr gayan ni ndo, ègia akada èpia Bay Melefit, nanj ya ti èpivu do na. ²⁸ Mewiz àra àfèkia ahàr ke Melefit nahkay ni ti àgray ti ndam Izireyel tâgray *Pak ye enjenjeni ni : tèbèki mimiz kà mahay gatay. Tâgray nahkay ti, ti *mèslər ge Melefit ya àslərbiyu ga mabazl bəza meykweya ni ènjifiŋ kà bəza gatay ni ba.

²⁹ Ndam Izireyel tèfèkia ahàr ke Melefit a. Nahkay ti tàslèkaba a Dəluv Ndizeni ni ba ; tàslèkaba ti akada ka had mikəleni, yam àbi ka

məlaŋ gani bi. Ay ka ya ti ndam Ezip tawayay masləkabana ni ti yam ni àndaba tay a dék, téməta.

30 Azuhva məfəki ahàr ga ndam Izireyel ni ti gudu ga kəsa Zeriko àmbəd. Àmbəd ti adāba ndam Izireyel ni tèfəkia ahàr ke Melefit a, tèveliŋa kəsa na vad adəskəla. **31** Rahap wal hala ni day àfəkia ahàr ke Melefit a. Nahkay ti a vad ya ti ndam Izireyel tabazl ndam ya ti tègəskabu ma ge Melefit do ni ti tákad'naŋ ndo. Tákad'naŋ ndo ni ti adāba àfia ahàr ana ndam Izireyel ya tèsləroru tay ga məmənjiyu had na, àdrafaki tay ndo.

32 Nihi ti nədəmkivu mam ? Sarta àbi ga mazlapakiani bəlaŋ àna bəlaŋ ka ata Zedeyoŋ, Barak, Samsoŋ, Zefte, Devit, Semiyel akaba ndam ndahanj ya tāhəŋgaray pakama ge Melefit ni bi. **33** Nday nani dek ti tèfəkia ahàr ke Melefit a, nahkay ti mis ndahanj e kidiŋ gatay bu tèyefiŋa kà ndam ga had ndahanj a, mis ndahanj tāgrafəŋa seriya kē mis àna jiri a, mis ndahanj tìpia zlam sulumani ya Melefit àdəm aməgri ana ndam gayan na, mis ndahanj tákadfəŋva kà mazlahku a, tètama tay àna njəda, **34** mis ndahanj tètamfəŋa kà aku ya agəs zlam gədək-gədək na, ènjifiŋ kà tay ndo, mis ndahanj tètamfəŋa kē mis ya ti tawayay tabazl tay àna maslalam a na. Ka ya ti njəda àfəŋ kà tay bi ni ti Melefit àvia njəda ana tay a ; ka ya ti tāgray silik ni ti tāgrafəŋa aŋgwaz kē mis ndahanj a ndo simiteni ; tāgara ndam silik ga had ndahanj a kay. **35** Wál ndahanj tìpia ndam gatay ya témət, tāŋgaba e kisim ba na.

Ay mis ndahanj ti ni ndam ezir gatay tègría daliya kay ana tay a, téməta àna naŋ a ; tamal mis

nday nani tèmbrəŋja məfəki ahàr gatay ke Melefit a ni ti akal ndam ezir ni tèmbrəŋja tay a, ay tèmbrəŋ məfəki ahàr gatay ni ndo, adaba tawayay sifa məwəni ya Melefit aməvi ana tay ni, tèdəm sifa gani nani àtam sifa ya a duniya bu ni. ³⁶ Mis ndahanj e kidinj gatay bu tècaka daliya gərgəri a kay : mis tèyefinjà kà tay a ; tèzləba tay àna kurupu a ; tèwəla tay àna jejirbi a ; tèbiya tay a dançay va ; ³⁷ tìzligia tay àna akur a, tèməta àna naŋ a ; tèkelkaba tay àna si a ; tàbazla tay àna maslalam a. Mis ndahanj ti ni tèsawaday satat, tòbakabu ambəl ga tèmbak ahkay do ni ga awak. Zlam ahəci tay, mis tègria daliya ana tay a kay, tèmənjaləŋ kà tay akada nday kérá. ³⁸ Nday ti tèdevu satat a huđ gili bu akaba a həma bu ; tànjəhađ a ahuzl bu ahkay do ni e evid bu. Nday ti mis sulumani, giri-giri akal tanjəhađ a məlaŋ sulumani ya àtam duniya hini àna sulumani ni bu.

³⁹ Mis nday nani dek ti Melefit àzləba tay a, àdəm nday ndam gayaŋ sulumani adaba tèfəkia ahàr a. Ay tèŋgət zlam sulumani ge Melefit ya àdəm aməvi ana ndam gayaŋ ni ndo. ⁴⁰ Tèŋgət ndo ni ti adaba Melefit awayay mendeverinj təwi gayaŋ ya agri ana mis dek ni ka ahar bəlaŋ. Àslamalia zlam sulumani ana leli a, àtam zlam sulumani ya ti tèdəm aməvi ana tay ni ; nahkay awayay ti nday day tèŋgət zlam sulumani gani nani ka sarta ya ti leli aməŋgət ni.

12

Məmbrəŋ məfəki ahàr ka Yezu ba

¹ Ègia ndam nday nani dek tèfekia ahàr ke Mel-efit a, kala tèbu akaba leli, tèdèfiki divi ana leli nahèma, mèmbrèn zlam ya ti acafènja leli ga moroni kama kama na dek. Mèmbrèn magudar zlam daya, adaba magudar zlam ti agès leli akada ga adak ya agès azana ni. Ahàr àdèm mâcuhwaki ke divi ya ti Melefit àdèfiki ana leli ni, mèmbrèn ba.

² Mèmènjumlènoru ka Yezu. Àvi divi ana leli ga mèfèki ahàr ke Melefit ti nañ ; Bay ya ti èndeverinj tewi ge Melefit ya agri ana leli ni ti nañ gani daya. Àgèskabá ti *tâdarfèn nañ kà tèndal, àjalaki ahàr ke mimili gani ndo simiteni ; àjalaki ahàr ti ka mèmèrani ge Melefit ya amèvi ni. Melefit ti nañ àbu manjèhadani e kùrsi gayan bu, agur zlam dek ; nahi ti Yezu nañ digusa kà ahar ga daf gayan a mèlañ ga gèdakanbu.

³ Jalumki ahàr ka Yezu. Nañ ti ndam magudar zlam tègria daliya kay, ay ti èbesa. Tamal kajalumki ahàr ti ahar amadègafènja kè kuli a do, akamètabum do. ⁴ Lekèlèm kòbum kòkadumfènva kà zlam magudarana, ay kekilenja ku mis bèlanj e kidin gekèli bu tekedi àmèt azuhva kadvu nani fanj ndo timey. ⁵ Jalumki ahàr ka pakama ge Melefit ya àhi ana kuli, avi njèda ana kuli akada ga bèn ga bèza ya ahi ma ana bèza gayan ni ; ma gani nani ti nahkay hi :

« Wur goro, tamal Bay Melefit atrañ kur,
awayay ti kèsèr zlam ti, gèskabu ;
ka ya ti alèguk ni ti ahar àdègafuka ba.

⁶ Adaba maslaña ya ti Bay Melefit awayay nañ ni ti atrañ nañ, awayay ti mèssèr zlam.
Maslaña ya ti Bay Melefit agèskabu nañ,

àdəm naŋ wur gayaŋ ni ti azlə̄b naŋ.* »

⁷ Nahkay tamal kacakum daliya ti, sərumki Mel-efit naŋ àbu atraf kuli ti kâsərum zlam ; afi ahàr ana kuli akada ga bəŋ ga bəza ya afi ahàr ana bəza gayaŋ ni. Wur ya ti bəŋani àtraf naŋ do ni ti àbu waw ? ⁸ Bəza ge Melefit dek ti Melefit atraf tay ; ay tamal Melefit àtraf kuli do ni ti adafaki lekəlum bəza gayaŋ do, lekəlum bəza məva. ⁹ Nədəm nahəma, ata bəŋ geli ya ka had ni tàtraba leli a, leli ti ni mìciikia ma ana tay a. Ègia nahkay ti ahàr àdəm mìciiki ma ana Bəŋ geli ya a huſ melefit bu ni àtam ya ti mìciiki ma ana ata bəŋ geli ya ka had ni. Adaba tamal magray nahkay ti aməŋgət *sifa ya àndav day-day do ni. ¹⁰ Ata bəŋ geli ni tàtrab leli ti ga sarta ɓal. Tàgray nahkay ti tèhi ana ahàr tawayay mədəfiki divi sulumani ana leli. Ay Bəŋ geli ya huſ melefit bu ni ti ni atraf leli ti ga məjənaki leli ededinq ededinqeni, awayay ti mîgi njəlata akada gayaŋ ni. ¹¹ Ku way way do ka sarta ya ti tatraf naŋ ni ti ahàr ahəli, àmərvu do. Ay kələŋ gani maslaŋya ya ti tàtraba naŋ a, àcaha zlam àna naŋ a ni ti ègi zal jiri, aranja ahəli ahàr va do.

Manjəhad ga ndam ga Yezu

¹² Nahkay zla nahəma, ahar àdəgafəŋa kè kuli a ba, zum njəda gekəli dek ga moroni kama kama.

¹³ Dəgum ndileɓa, kèzum divi maðaŋgwani ba. Tamal kəgrum nahkay ti maslaŋya ya ti asak awər naŋ ejigudəsley ni emigi zal dəra do, aməngaba.

¹⁴ Ere ye ti ahàr àdəm kâgrum kəlavad ni ti nihi : Njəhadum àna sulumani akaba mis dek. Zum njəda gekəli dek ti kânjəhadum kəlavad ndam *njəlatani

---

* **12:6** Gozogul 3.11-12.

ge Melefit. Maslaṇa ya ti ànjəhad njəlata do ni ti emipi Bay geli dəy-dəy do. ¹⁵ Bumvu slimi ti maslaṇa àmbrəŋ məgəskabu *sulum ge Melefit ya agri ni ba. Maslaṇa ya ti agudar zlam e kidin gekəli bu nahkay ni ti naŋ akada ga məwəl ya afətaya e dini bu na. Ku way way do ègi nahkay ba, adaba tamal ègia nahkay ti emizibi mis ndahan kay, etigi akada gayaŋ ni. ¹⁶ Maslaṇa àgray hala e kidin gekəli bu ba. Maslaṇa àmbrəŋ ere ye ti Melefit awayay ni akada ge Eseyʉ ya àmbrəna ni ba. Naŋ ti meykweya, akal bəŋjani agri sulum ge Melefit azuhva nani, ay sulum gani nani ti Eseyʉ àzay akada zlam masakani, àzumfəŋ zlam afa ga wur ga məŋjani sak bəlaŋ ka duwa gani ciliŋ. ^{† 17} Kèsəruma, kələŋ gani àwayay ti bəŋjani məgri sulum gani, ay bəŋjani àgri ndo. Ku ètəwi mitəweni nəŋgu ni bəŋjani àmbatkaba majalay ahàr a ndo, àgri ndo.

¹⁸ Lekələm kəbum kahədakumfəŋiyu kè Melefit ti gərgəri akaba ga ndam ya ahaslani kà həma *Sinayi ni. Eslini ti təhədəkəŋiya kà zlam ya tìnifiŋ na, kà aku a, kà məlaŋ ziŋ-ziŋena, kà maklabəasl didiliŋena, kà bəlgadaŋ a. ¹⁹ Eslini ti ticia mahənday ge mezlelim a, akaba dəŋgu ge Melefit ya àhənday na. Tàra ticia dəŋgu ge Melefit na ti tàngra aŋgwaz a, tədəm àhikivu ma ana tay ku bəlaŋ va ba. ²⁰ Adaba tèhi ana tay : « Ku tamal zlam ga gənaw ènjiſiŋa kà həma na nəŋgu ni, tîzligi àna akur, tâkad. [‡] » Ma gani nani ti àsia aŋgwaz ana tay a dal-dal. ²¹ Ku Məwiz day ere ye ti àgravu eslini ni dék àsia aŋgwaz a dal-dal, àdəm : « Nəgəgər, bəruv

† **12:16** Mənjay Mənjkiani 25.29-34.
19.12-13.

‡ **12:20** Mahərana

atukaba. § »

²² Ay lekülüm këbum kahədakumfəñiyu kè Mel-efit ti akada gatay ni do. Kahədakumfəñiyu ti kà hëma *Siyon, kà kësa ge Melefit Bay ga sifa ni, kësa nani ti Zeruzalem ya e melefit bu ni. Kahədakumfəñiyu ti kà *məslər ge Melefit dal-dalani, tåcalvu do simiteni, təcakalavu ga magray wuméri ni. ²³ Kahədakumfəñiyu ti kà ndam ge Melefit macakalavani. Nday dek ti Melefit àdəm nday meykweya gayaŋ, slimi gatay àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit ya a huš mel-efit bu ni. Kahədakumfəñiyu ti kà Bay Melefit, naŋ ya ti agrafəña seriya kè mis a dek ni. Kahədakumfəñiyu ti kà ndam gayaŋ ya àdəm nday ndam jireni ni ; mis nday nani ti Melefit ènleverinə tħwi gayaŋ ya agri ana tay na dek àndava. ²⁴ Kahədakumfəñiyu ti kà Yezu, naŋ ya ti àgray ti Melefit awəlkabu pakama məweni akaba ge mis ni. Kahədakumfəñiyu ti azuhva mimiz gayaŋ ya ègħuceki ke kħali ni. Mimiz ga Yezu ti adafaki zlam sulumani, mimiz gani nani ti akada ga Abel ni do.

²⁵ Bumvu slimi, ahàr àdəm ku way way do àmbrəj məbi slimi ana pakama ga Bay ya ti ahi ma ni ba. Ahaslani ti tħəħəngria ma ge Melefit ana mis a ; nday ya ti tħəħəngri ma gani nani ana mis ni ti nday ka had, ay ti mis ndahaŋ tègəskabu ma gani nani ndo, nahkay ti Melefit àtraba tay a. Ay nihi ti Bay ya ti ahi ma ana leli ni ti naŋ a huš melefit bu. Nahkay tamal leli mègəskabu ma gayaŋ ni do ni ti amatra b leli dal-dal do waw ?

26 Ka ya ti Melefit àzlapay ahaslani ni ti had àdaday azuhva dèngu gayan ya àhenday ni. Ay nihi ti àdém nahkay hi : « Sak balañ keti anagray ti had mâdaday ; ay amadaday ti had ciliñ do, huñ mel-efit amadaday daya.* » **27** Àdém « Sak balañ keti » nahkay ti, adafaki zlam ya ti Melefit àgraya tay a, têdaday ni ti atambatvu, atelèbi va bi. Melefit amagray nahkay ti, awayay ti zlam ya ti atégéjéni ni ti zlam ya ti têdaday va do ni ciliñ.

28 Nahkay melañ sulumani ya ti Melefit amëvi ana leli ni ti amadaday do. Ègia nahkay ti mègrumi sësi dal-dal ! Mègrumi sësi ti nahkay hi : mèzlëbum nañ akada gayan ya awayay ni, mèhèngrumioru ahàr a had, mègësumiki ma daya. **29** Adaba Melefit geli ti nañ aku ya azum zlam dek ni.

13

Magray ere ye ti Melefit awayay ni

1 Ègia lekulum kà mæñ gekuli ti kèmbrëñum mawayavani e kidinj gekuli bu ba. **2** Kèmbrëñum mègëskabu ndam mirkwi ba daya ; mis ndahañ ka ya ti tègëskabu mirkwi ni ti tègëskabá *mëslér ge Melefit a, ay tègëskabu ti ka mèsar gatay do. **3** Jalumki ahàr ka ndam dañgay akada lekulum day kèbum akaba tay a dangay bu. Jalumki ahàr ka ndam ya ti mis tègri daliya ana tay ni akada tègri ti ana kuli, adaba lekulum day mis.

4 Nawayay ti mis dek tègëskabu ma ge Melefit ya àdémki ka mèhélvani ata wal ata zal ni ; ndam ya ti tèhélva àndava ni ti tègray mesuwehvú ba.

---

* **12:26** Aze 2.6.

Adaba Bay Melefit amagrafəŋa seriya kà ndam ya ti tagray mesuehvü ahkay do ni tagray hala na.

⁵ A manjəhad geküli bu ni ti ku way way do àjalaki ahàr ka mawayay siŋgu ba ; zlam ya ti naŋ àbu àna naŋ ni ti mâmərvu àna naŋ, àdəbay zlam ndahaŋ ba. Adaba Melefit Melefiteni àdəm àna ma gayan : « Day-day anəmbrəŋ kur do, anasləkafuka do.* »

⁶ Nahkay ti ku way way do e kidiŋ gelı bu mâzay njëda, mâdəm :

« Bay ya ti ajənaki nu ni ti Bay Melefit ; nahkay ere ye ti aməsu aŋgwaz ni ti àbi ; mis hihirikeni eslikı məgru mam ?† »

⁷ Jalumki ahàr ka gədákani geküli, nday ya ti tèhi ma ge Melefit ana küli enjenjeni ni. Jalumki ahàr ka manjəhad gatay, ahəmamam təfəki ahàr ke Melefit duk àbiviyu ana kisim gatay ni. Lekülm day fumki ahàr ke Melefit akada gatay ni. ⁸ Yezu *Krist ti àmbatvu do. Kani ti naŋ àbu akada ye eweni ni, amələbu nahkay ga kaŋgay-kaŋgayani. ⁹ Mis ndahaŋ tèbu təcahi zlam kay ana küli gərgəri akaba ya kàcahum ni, tawayay tijinkia küli ke divi a, ay ti kàgəsumiki pakama gatay ni ana tay ba. Təcahi zlam ndahaŋ àki ka zlam məzumani ana mis, ay ti ere ye ti avi njëda ana mis ni ti *sulum ge Melefit ya agri ana tay ni, do ni ti zlam məzumani do. Zlam gani nani ti àjənaki ndam ya təgəskabá ma gana ni do.

¹⁰ Ndam ya təgri təwi ana Melefit a ahay gayan bu ni ti tèbu tahəpəd zlam ndahaŋ ya tìsliŋi ana Melefit, tèviyeki ni. Leli day məbu ana məlanj

---

* **13:5** Mənjay Mimbiķi 31.6, 8 ; Zezəwi 1.5.   † **13:6** Limis 118.6.

*meviyekiki zlam ana Melefit, ay nday ya ti tislinjì zlam ana Melefit akada ya ahaslani ni ti tìslìki mèzum zlam ya tèvi ana Melefit ka mèlanj geli ni koksah. [‡] ¹¹ Ti Melefit mêmberfènja zlam magudarani ge mis ni kà tay a nahëma, ndam *manjalabakabu mis akaba Melefit ni tislinjì zlam, mèk gèdakani gatay ahuriyu àna mimiz gani a mèlanj *njèlatani ni vu. Tàra tìslìnia zlam na ana Melefit a nahkay ni ti taslèkaba àna kisim gana a kësa gatay ni ba, takoru àna nañ a dala vu, teviyek. ¹² Àgrakivu ka Yezu day nahkay. Tàslèkaba àna nañ a kësa ba, tòru tàkad nañ ti a dala bu. Àwayay nahkay ti, ti ndam gayan tìgi njèlatani azuhva mimiz gayan ya àngèzaya ni. ¹³ Tàkad nañ a dala bu ni ti tâbèkia mimili a ; ahàr àdèm mègèskabu ti tâbèki mimili gani nani ke leli daya. Nahkay ti mèslèkumaba a kësa ni ba, mèdègum a dala vu ka mèlanj gayan ya nañ àvu ni. ¹⁴ Adaba ahalay a duniya bu ni ti leli mèbi àna kësa ya anjèhad ga kanjgay-kanjgayani ni bi. Nahkay ti madèbay kësa mèweni ya ti Melefit amèvi ana leli ni. ¹⁵ Àna njèda ga Yezu ti ahàr àdèm mègrumi sèdaga ana Melefit kélavad ; sèdaga gani nani ti mazlèbani geli ya mazlèbay nañ ni. Ka ya ti mazlèbay Melefit ni ti mèdèm nañ gèdakani kè meleher ge mis dék. ¹⁶ Ahàr àdèm kègrumi zlam sulumani ana mis ndahanj, këvumi zlam gekùli ana tay ga mèjènaki tay : jalumki ahàr, kàmbrènjam ba. Zlam nday nani

---

^{‡ 13:10} Mis ndahanj tèdèm zlam ya tèvi ana Melefit ka mèlanj meviyekiki zlam ana Melefit geli ni ti daf ge Melefit. Mis ndahanj ti ni tèdèm nani ti kisim ga Yezu ya àmètfèn kà tèndal ni. Ay a huñ gani bu ni ti ma cœni nday nani ti ma bølanj.

ti akada ga sədaga ya məgri ana Melefit ni ; sədaga gani nani ti àbəlafəŋ dal-dal.

17 Gəsumiki ma ana gədákani ya təcahi ma ge Melefit ana kəli ni, grum ere ye ti təhi ana kəli grum ni, adaba təbu təfi ahàr ana kəli ti kānjəhadum àna sulumani kè eri ge Melefit ; Melefit emihindifiŋa manjəhad gekəli ni kà tay a. Tamal kəgəsumikia ma ana tay a ti atəmərvu, nahkay do ni ti manjəhad gekəli ni aməhəli ahàr ana tay. Ay tamal àhəlia ahàr ana tay a ti ajənaki kəli aw ?

18 Həŋgalumi Melefit ana leli kəlavad. Mèsəra, màgudar zlam ndo, mawayay magray zlam sulumani kəlavad. **19** Ere ye ti nawayay dal-dal ni ti nihi : həŋgalumu Melefit ti məvu divi ga moroni afa gekəli ke weceweceni.

Bay ya ti àbəki pakama ni ahəŋgalay Melefit

20 Melefit ti agray ti mis tānjəhaðkabu àna sulumani, àhəŋgaraba Bay geli Yezu e kisim ba. Yezu ti bay mahətay zlam gəfakani, àmət azuhva leli, leli təmbəmbak gayaŋ ; àna mimiz gayaŋ ni ti Melefit *àwəlkabu pakama gayaŋ akaba geli ga kaŋgay-kaŋgayani. **21** Nahkay ti nahəŋgalay Melefit ti məvi njəda gayaŋ ana kəli ti təwi gekəli ya kəgrum ni ñek mānja sulumani, ti kəgrum ere ye ti awayay ni. Nahəŋgalay naŋ ti leli ñek māgray ere ye ti àbəlafəŋ ni àna njəda ga Yezu *Krist. Yezu Krist ti mis ñek tāzləbay naŋ ga kaŋgay-kaŋgayani. Aya nahkay.

Mendeveriŋ ga pakama

22 Bəza ga mmawa, nahəŋgalay kəli gəsumkabá ma goro na, adaba nəbiki ana kəli ti ga məvi njəda ana kəli. Ma goro ni ti kay do, gəzit nahkay timey !

Hebri 13:23

li

Hebri 13:25

23 Nəhi ana kəli nahəma, təfaya wur ga mən̄ gel
Timote a daŋgay ba. Tamal àra afa goro a we-
ceweci ti amarakaboru afa gekəli ga məmənjiyu
kəli.

24 Grumi sa gel ana gədákani gekəli dək akaba
ana ndam ge Melefit ndahanj ni dək. Bəza ga mən̄
geli ndam Itali ni təgria sa ana kəli a.

25 Melefit məgri sulum gayanj ana kəli dək ti.

Ma M̄wени Sulumani ge Melefit New Testament in Muyang

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Muyang

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Muyang

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

7fea74f6-4ba4-5a54-a7cf-a6c88fbc1968